gemeente Dalfsen

Voorjaarsnota 2009

Inclusief actualisatie
meerjarenperspectief 2009-2013

mei 2009

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	**Bestuurlijke inleiding**	**4**
Hoofdstuk 2	**Financieel meerjarenperspectief 2009-2013**	**8**
Hoofdstuk 3	**Voorstellen per programma**	**12**
	Programma 1 Bestuur	**12**
	Programma 2 Openbare orde en veiligheid	**18**
	Programma 3 Beheer openbare ruimte	**19**
	Programma 4 Economische zaken	**24**
	Programma 5 Onderwijs	**25**
	Programma 6 Cultuur, sport en recreatie	**27**
	Programma 7 Sociale voorzieningen en maatsch. dienstverlening	**33**
	Programma 8 Volksgezondheid en milieu	**35**
	Programma 9 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	**38**

Bijlagen:

1. Overzicht gehonoreerde budgetaanpassingen	**41**
2. Overzicht gehonoreerde investeringen	**43**
3. Overzicht niet gehonoreerde budgetaanpassingen	**45**
4. Overzicht niet gehonoreerde investeringen	**45**
5. Overzicht reserves en voorzieningen	**46**
6. Concept-investeringsplan 2010-2013	**48**
7. Uitkomst jaarrekening 2008	**50**

Hoofdstuk 1 Bestuurlijke inleiding

Hierbij bieden wij u de Voorjaarsnota 2009 aan, met daarin de actualisering van het financiële meerjarenperspectief 2009-2013. Met het opnemen van dit geactualiseerde meerjarenperspectief is de voorjaarsnota een belangrijk document voor de financiële kaderstellende rol van de gemeenteraad. Het geeft niet alleen een bijstelling van het lopende jaar, maar stelt ook de kaders voor de komende meerjarenbegroting 2010-2013.

Op basis van het vastgestelde beleid heeft de raad (door middel van de lopende meerjarenbegroting) nu al voor 2012 bepaald hoeveel een programma mag kosten, gegeven het maatschappelijk effect dat daarmee wordt nagestreefd. Een en ander impliceert dat de voorjaarsnota niet zomaar de vertaling kan zijn van willekeurig opduikende wensen, bijvoorbeeld vanuit de samenleving of de ambtelijke organisatie. Te allen tijde moet de lopende meerjarenbegroting serieus worden genomen, en blijft die de maat der dingen.

Bij deze voorjaarsnota zijn de volgende criteria geformuleerd, waaraan aanpassingen moeten voldoen om via de voorjaarsnota te kunnen worden voorgelegd aan de raad (kort gezegd de 3 O's):

- Wijzigingen in wet- en regelgeving (Onuitstelbaar, Onontkoombaar).
- Calamiteiten en niet te voorziene gebeurtenissen (Onvoorzien).
- Inmiddels door de raad vastgestelde beleidswijzigingen of wijzigingen met een politieke relevantie.

Onderwerpen die zich onttrekken aan deze criteria, mogen worden beschouwd als wensen/nieuw beleid. Op deze wijze fungeert de voorjaarsnota als hèt platform voor politieke discussies, en zal de nieuwe meerjarenbegroting een inkleuring zijn van wat bij deze voorjaarsnota is besloten.

Met het oog op het vorenstaande heeft ons college zich selectief opgesteld naar de aangedragen voorstellen. Zo zijn onderwerpen geschrapt of hebben wij gemeend dat ze binnen de bestaande budgetten moeten worden opgevangen. In de programma's geven wij u het inzicht welke mutaties niet aan de geformuleerde criteria van de 3 O's voldeden. Daarmee kan de discussie met uw raad worden toegespitst op die onderwerpen die rechtstreeks van belang zijn voor het te voeren beleid voor de komende jaren.

In deze bestuurlijke inleiding wordt verder ingegaan op de gevolgen van de economische crisis voor onze gemeente, de situatie rondom Essent en de relatie met het programma van de provincie "Investeren in Overijssel". In hoofdstuk 2 volgt dan het financieel kader met het geactualiseerde meerjarenperspectief 2009-2013 en in hoofdstuk 3 volgen dan de voorstellen per programma. Ten slotte zijn enkele bijlagen bijgevoegd.

Gevolgen economische crisis
In deze voorjaarsnota ontkomen wij er niet aan om de mogelijke effecten die de economische crisis zou kunnen hebben voor onze gemeente onder ogen te zien. Op dit moment zijn de eerste tekenen daarvan al zichtbaar. Zo is het aantal bijstandsuitkeringen in de afgelopen maanden toegenomen en het aantal aanvragen om bouwvergunningen gedaald. Alhoewel wij alert zijn op de diverse ontwikkelingen en de realisatie van de begroting nauwgezet bewaken, kunnen wij u geen alles omvattend beeld geven van de mogelijke gevolgen van de crisis voor onze gemeente. Wij zijn immers een onderdeel van de samenleving en de economie, waarop ook vele anderen invloed hebben. Het blijft dus onzeker waar en in welke mate de crisis 'ons zal raken'. Wij kunnen wat dit betreft slechts verwachtingen uitspreken, waarbij wij er voor willen waken niet in doemscenario's te vervallen. Hierna geven wij een aantal verwachtingen weer, die het gevolg kunnen worden van de economische crisis. Wij vestigen er de nadruk op, dat het hier gaat om een mogelijk beeld en geen volledige opsomming. Wel zijn in dit beeld naar onze mening de meest belangrijke ontwikkelingen en risico's opgenomen.

- *Begroting 2009-2013*

De bijdrage van het Rijk aan gemeenten wordt de komende jaren bevroren op het niveau van voor de economische crisis. Normaal stijgen de bijdragen aan de lokale overheden automatisch mee met de rijksuitgaven. Maar nu het kabinet de komende jaren € 6 miljard extra wil investeren om de crisis te lijf te gaan, profiteren de gemeenten daar in 2009, 2010 en 2011 niet van. In ruil daarvoor dalen de bijdragen ook niet door bezuinigingen van het kabinet.
Dit is afgesproken in een financieel akkoord tussen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de ministeries van Binnenlandse Zaken en Financiën. Verder krijgen gemeenten tijdelijk meer ruimte om hun begrotingstekorten op te laten lopen om zo investeringen in de economie door lokale overheden te stimuleren.

Wij zijn er geen voorstander van tekorten te laten ontstaan op de lopende begroting in afwachting van betere tijden. Het is immers de vraag wanneer en in hoeverre de economie ook daadwerkelijk gaat aantrekken. Bovendien zullen tekorten altijd weggewerkt moeten worden.

- *Wijziging in aantal bijstandhuishoudens (WWB)*

In het Centraal Economisch Plan (CEP) van maart 2009 van het Centraal Planbureau wordt een raming gemaakt van het bijstandsvolume voor de periode 2008-2010. In de raming van het CPB neemt het volume toe van 265.000 bijstandsuitkeringen naar 315.000. Een stijging van 20%. Als deze raming wordt doorvertaald naar Dalfsen komen we in 2010 uit op 110 WWB-uitkeringen.
Gemeenten ontvangen een budget voor de uitgaven WWB. Overschotten mogen worden behouden; tekorten moeten uit eigen middelen worden bijgepast. De begrotingen werden altijd neutraal opgesteld. Dat wil zeggen dat uitgaven en rijksbijdrage gelijk werden gesteld. In de achterliggende jaren werden steeds overschotten gerealiseerd. De laatste twee jaren echter zeer marginaal.
Het rijksbudget zal waarschijnlijk niet langer toereikend zijn. Naar schatting zal het tekort € 80.000 tot € 100.000 zijn in 2009 en 2010. Deze nadelen zijn meegenomen in het geactualiseerde meerjarenperspectief.
Door de slechte economische situatie zal het beroep op een voorziening van Sociale Zaken toenemen. Dit is nu reeds merkbaar, zowel bij de reguliere uitkeringen als bij de aanvragen voor zelfstandigen/ondernemers. De verwachting is dat de huidige personeelsformatie niet toereikend zal zijn. Geprobeerd zal worden binnen de bestaande budgetten (incl. knelpuntenpot) een en ander op te vangen.

- *Baten bouwvergunningen*

Het aantal aanvragen om bouwvergunning is in januari en februari in vergelijking met vorige jaren sterk afgenomen. Rekening wordt gehouden met een afname van de legesopbrengst in 2009 van € 200.000 en € 100.000 voor 2010. Deze nadelen zijn meegenomen in het geactualiseerde meerjarenperspectief. Of deze ontwikkeling zich de jaren daarna doorzet is op dit moment niet te voorspellen. De aangegeven vermindering van de legesopbrengsten is dan ook een aanname en geen hard gegeven. De ambtelijk vrijkomende uren worden tijdelijk ingezet bij de voorbereiding om het Energie-loket en het duurzaam bouwen beleid versneld te kunnen implementeren (uitvoering klimaat- en duurzaamheidsbeleid).

- *Lagere volumegroei belastingen*

Eén van de gevolgen van een economische crisis zou kunnen zijn dat de volumegroei, waar wij voor de opbrengst belastingen in de meerjarenbegroting rekening mee houden, verlaagd zou moeten

worden. Wij hanteren een volumegroei van 2% en vooralsnog bereiken ons geen signalen dat deze groei niet gerealiseerd kan worden.

- *Uitgangspunten begroting 2010*

Voor de begroting 2010 werd als uitgangspunt gehanteerd een inflatiepercentage van 0,5% voor 2010 en voor 2011, 2012 en 2013 respectievelijk 0,75%, 1,5% en 1,5%. In het dekkingsplan wordt voorgesteld om net als het rijk een nullijn te hanteren.
Wat betreft de loonontwikkeling zou er binnen de uitgangspunten mogelijk een verschuiving op kunnen treden. Er is uitgegaan van een loonstijging van 2% en een stijging van de sociale lasten van 1%. Bij de loonstijging kunnen mogelijk vraagtekens gezet worden, maar daar staat tegenover dat de pensioenpremies wellicht zullen stijgen (zie ook hierna bij “loonontwikkeling”) een en ander zal elkaar kunnen compenseren.

- *Rente-ontwikkeling*

Qua rente-ontwikkeling verwachten wij dat geen bijzondere maatregelen nodig zullen zijn. De gemeente heeft op dit moment geen hoogrentende leningen die door middel van vervroegde aflossing financiële ruimte kunnen bieden. De verwachting is wel dat de kapitaalbehoefte de komende jaren toe zal nemen gezien de investeringsplannen die op de planning staan. Pas als de rente voor langlopende leningen gaat wijzigen zal dit op termijn effect kunnen hebben op de interne omslagrente (rekenrente). Als de leningen boven de interne rekenrente moeten worden afgesloten zal dit een nadelig financieel effect kunnen hebben.

- *Loonontwikkeling*

De verwachting is dat de pensioenpremie gaat stijgen en daarmee de lasten voor zowel werkgever (2/3) en werknemer (1/3), (totale bezuiniging 600 miljoen euro).Het ABP kondigde recent aan dat de pensioenuitkeringen bevroren worden en dat de premie per 1 juli met een procentpunt omhoog gaat. Per 1 januari komt daar nog eens twee procentpunt bij. Het Kabinet predikt loonmatiging, wat voor effect/resultaat dit heeft is op dit moment moeilijk in te schatten. De bonden ondersteunen dit niet. Een mogelijk resultaat zou kunnen zijn dat er geen generieke salarisverhoging plaats gaat vinden dit jaar en de komende 2 jaar. De eindejaarsuitkering wordt wellicht wel verhoogd met het percentage dat hier al voor was aangegeven.

- *Grondexploitatie*

De economische crisis kan van grote invloed zijn op de uitkomsten van de grondexploitatie. Concrete aanwijzingen hiervoor zijn er op dit moment nog niet. Het bestaande beleid om boekwaarden terug te brengen naar de economische waarde en de hantering van martktconforme verkoopprijzen verkleint het risico op negatieve exploitatieresultaten. Stagnatie in de uitgifte van kavels kan wel van grote invloed zijn op de exploitatieresultaten. Wel is er in de vorm van de algemene reserve grondexploitatie een buffer gevormd om negatieve resultaten op te kunnen vangen.

Essent

In de raadsvergadering van 20 april 2009 hebt u in meerderheid besloten ons te adviseren niet in te stemmen met de verkoop van Essent aan RWE. Wij hebben u toegezegd uw advies ook zo over te brengen in de aandeelhoudersvergadering.
Op het moment van het afronden van deze voorjaarsnota was nog niet bekend wat het uiteindelijke besluit van de aandeelhouders is geworden. Wij hebben dan ook niet met de effecten voor onze gemeente van een mogelijke verkoop van Essent in deze voorjaarsnota rekening gehouden, wat oorspronkelijk wel de bedoeling was.
Het niet doorgaan van de verkoop betekent dat een aantal beoogde investeringen met behulp van de Essent-gelden ook niet meer aan de orde zijn. Ook een eventueel effect (negatief of positief) op de hoogte van het toekomstige dividend is niet te voorspellen. Wij zullen u de definitieve effecten van de afwikkeling van deze procedure voorleggen bij de behandeling van de begroting in november a.s.

“Investeren in Overijssel”

Door de onzekerheid omtrent de verkoop van Essent is het ook onzeker of het programma van de provincie “Investeren in Overijssel” wel door gaat. Doel van dit programma was dat de provincie een deel van haar opbrengst Essent wilde investeren in projecten als gemeenten dat met hun opbrengsten uit de verkoop ook zouden doen.

De gemeenteraad is medio april geïnformeerd over dit traject (zie onze brief van 14 april 2009). Aanvankelijk dienden wij 29 projecten bij de provincie in. Toen bleek dat het financiële meerjarenperspectief van de provincie drastisch verslechterde, werd ons gevraagd om alleen onze voorkeursprojecten in te dienen. Dat werden de projecten Rondje Vecht, de Trefkoele en de Jagtlusterallee. Na een gesprek hierover met de provincie, liet men van die kant weten dat alleen het project Rondje Vecht ‘kansrijk’ is. Dat project bestaat uit de volgende onderdelen. Daarbij zijn de zeer globale investeringsramingen en het aandeel daarin van de gemeente genoemd.

1. Waterbelevingspark aan de Vecht: € 400.000 (gemeente: € 100.000).
2. Facelift passantenhaven: € 160.000 (gemeente: € 40.000).
3. Herinrichting Vechtvliet: € 200.000 (gemeente: € 100.000).
4. Ontwikkeling molengebied Dalfsen en bezoekerscentrum: € 800.000 (gemeente: € 400.000).
5. Herinrichting voormalige vuilstort De Stokte: € 200.000 (gemeente: € 50.000).*
6. Uitkijktoren Hessum: € 140.000 (gemeente: € 70.000).
7. Culturele invulling chichoreifabriek en/of atoomschuilkelder: € 800.000 (gemeente: € 200.000).
8. Toeristische merkontwikkeling Vechtdal: € 300.000 (gemeente: € 150.000).

** Gezien de geschiedenis en achtergrond van De Stokte, komt dit project ook nog afzonderlijk terug in programma 6. Voor dit project geldt dat er wellicht nog mogelijkheden zijn voor financiering vanuit het project Ruimte voor de Vecht. De co-finaniering zou kunnen worden gedekt uit de egalisatiereserve reiniging.*

In deze opzet zou de gemeente € 1.110.000 moeten investeren, tegenover een bedrag van € 1.890.000 door de provincie. Daarbij moet worden opgemerkt dat het aanmerken als ‘kansrijk’ door de provincie, niet betekent dat de provincie ook voor alle onderdelen akkoord is met het te investeren aandeel.

Wanneer Essent niet wordt verkocht, zal de provincie zijn aandeel in de investeringen waarschijnlijk ook niet bijdragen. Bovendien ontbreken dan ook bij ons de extra middelen die deze investering mogelijk zouden moeten maken. Wanneer de raad onderdelen van dit project toch zou willen uitvoeren, zal moeten worden gezocht naar andere dekkingsmiddelen en/of naar een soberder uitvoering. Als incidentele dekking zou door deze of de toekomstige raad een deel van de nog beschikbare Wavingelden kunnen worden ingezet. Dat zou dan echter wel moeten gebeuren in een totaalafweging, waarbij ook andere grote investeringen moeten worden betrokken (infrastructurele werken, de Trefkoele, etc.).

Wanneer de besluitvorming rond de verkoop van Essent definitief is komen wij hierop in een afzonderlijk voorstel bij u terug.

Hoofdstuk 2 Financieel meerjarenperspectief 2009-2013

In de voorjaarsnota is het financiële meerjarenperspectief 2009-2013 geactualiseerd ten opzichte van de door de raad vastgestelde begrotingsuitkomsten en de nadien genomen raadsbesluiten. Deze uitgangspositie, van voor de voorjaarsnota, is in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 1: Meerjarenperspectief begroting 2009-2013

(bedragen in euro's; - = voordeel)	2009	2010	2011	2012	2013
Door de raad geautoriseerde begrotingsuitkomsten					
Saldo programmabegroting 2009	-28.000	-64.000	-38.000	-60.000	-60.000
1e begrotingswijziging 2009	-227.000	35.000	106.000	12.000	12.000
Budgettair effect najaarsnota 2008	-50.000	-51.000	-52.000	-52.000	-52.000
Correctie najaarsnota 2008: JGZ-Maatwerk	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000
Overige raadsbesluiten t/m maart 2009	0	0	0	0	0
Actueel meerjarenperspectief april 2009	**-271.000**	**-46.000**	**50.000**	**-66.000**	**-66.000**

Uitwerking bestuursakkoord Rijk-VNG dd. 17 april 2009 (effecten gemeentefonds)

Vooruitlopend op de meicirculaire van de algemene uitkering gemeentefonds, die naar verwachting op 25 mei a.s. gepubliceerd zal worden, is alvast een berekening gemaakt van de effecten voor het gemeentefonds op basis van wat is afgesproken in het bestuursakkoord tussen het Rijk en de VNG. Er wordt duidelijk een voorbehoud gemaakt ten aanzien van de juistheid van de berekening omdat bepaalde informatie nog niet geheel duidelijk of nog niet bekend is.

De staatssecretaris van BZK, de VNG, het IPO en het UWV hebben 17 april 2009 afspraken gemaakt over het bestrijden van de economische crisis. Het akkoord geeft het volgende beeld voor de ontwikkeling van het gemeentefonds:

- Gemeenten ontvangen in 2009 in ieder geval het reële accres zoals dat bekend is gemaakt in de Septembercirculaire 2008, te weten 4,54% ofwel € 668 miljoen.
- Voor de jaren 2010 en 2011 wordt het reële accres op 0% gesteld.
- Er volgt in de jaren 2009-2011 géén nacalculatie; de behoedzaamheidsreserve is afgeschaft.
- Het Rijk en de VNG gaan opnieuw in gesprek als de rijksuitgaven zich anders ontwikkelen dan nu voorzien (bijvoorbeeld bij een andere nominale ontwikkeling of indien bezuinigingen in 2011 niet worden gerealiseerd).
- Gemeenten zullen een beperkt aandeel hebben in de departementale bezuinigingen. Momenteel is niet te zeggen hoe hoog dit is.
- Gemeenten ontvangen in 2009 en 2010 incidenteel € 90 miljoen.
- Gemeenten ontvangen in 2009 € 22 miljoen compensatie voor invoeringskosten van de WABO.
- Ten aanzien van de Wmo kan gemeld worden dat voor gemeenten met ingang van 2010 structureel € 130 miljoen beschikbaar is om de extra kosten te compenseren die ontstaan als gevolg van de wetswijziging rond de alphahulpen en de tariefstijging bij de nieuwe aanbestedingsrondes voor huishoudelijke hulp. In verband met de gevolgen voor gemeenten van de Pakketmaatregel AWBZ ontvangen gemeenten in het gemeentefonds in 2009 eenmalig € 29 miljoen en vanaf 2010 structureel € 127 miljoen. Hoe deze bedragen bij de gemeenten terecht komen is nog niet bekend. Een deel van het bedrag zal aan de nadeelgemeenten van het objectief verdeelmodel worden betaald. Ook de verdeling over de verschillende uitkeringsmaatstaven is nog niet bekend. Dit onderdeel (Wmo) is nu nog niet meegenomen, dit gebeurt bij de aanstaande meicirculaire 2009.

Effect gemeentefonds op meerjarenbegroting:

In de meerjarenbegroting 2009-2013 zijn de gegevens van de septembercirculaire 2008 verwerkt. Hiervoor is bij de begrotingsvaststelling 2009 een afzonderlijke notitie opgesteld. Er zijn daarbij stelposten opgenomen voor het hoge accrespercentage voor 2009. Dit percentage is toen niet volledig

in de raming meegenomen. Achteraf zijn wij daar voor 2009 te voorzichtig in geweest, maar de jaren daarna en met name 2011 en 2012 geven een fors negatiever beeld te zien. Verder is ook afgesproken in het akkoord dat de behoedzaamheidsreserve, die wij inboekten voor 50% (circa € 125.000), niet meer zal worden uitgekeerd.

Exclusief het budget dat voor de Wmo is opgenomen in de algemene uitkering kan voor de jaren 2009 en 2010 ten opzichte van de huidige raming in de meerjarenbegroting een bedrag bijgeraamd worden van respectievelijk € 438.000 en € 6.000. Voor de jaren 2011, 2012 en 2013 dient de raming daarentegen verlaagd te worden met respectievelijk € 179.000, € 327.000 en € 410.000. Dit aanzienlijke verschil is te verklaren doordat wij in de meerjarenbegroting voor de jaren 2010 t/m 2012 geen rekening hebben gehouden met een verlaging van het accrespercentage ten opzichte van de septembercirculaire 2008.
De betreffende ramingen kunnen nu aangepast worden, gezien ook de toezegging dat de bijdragen van het Rijk gehandhaafd zullen blijven op het niveau van voor de economische crisis.

Geactualiseerd financieel meerjarenperspectief 2009-2013

Rekening houdend met de gevolgen van de economische crisis, de lagere algemene uitkering gemeentefonds op basis van het bestuursakkoord en de wijzigingsvoorstellen uit de voorjaarsnota ziet het meerjarenperspectief er minder rooskleurig uit dan verwacht bij de vaststelling van de programmabegroting.

Het verslechterde meerjarenperspectief is in onderstaande tabel weergeven:

Tabel 2: Meerjarenperspectief 2009-2013 (inclusief voorjaarsnota)

(bedragen in euro's; - = voordeel)	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
Actueel meerjarenperspectief april 2009	**-271.000**	**-46.000**	**50.000**	**-66.000**	**-66.000**
Gevolgen economische crisis:					
- afname opbrengst uit bouwleges	200.000	100.000			
- wijziging in aantal bijstandshuishoudens (WWB)	80.000	100.000			
Gevolgen bestuursakkoord:					
Algemene uitkering gemeentefonds:	-438.000	-6.000	179.000	327.000	410.000
Uitkomsten meicirculaire 2009	pm	pm	pm	pm	pm
Voorjaarsnota 2009:					
Totaal te honoreren exploitatielasten:					
Drie O's voorstellen	189.000	52.000	12.000	-13.000	-3.000
Voorgesteld nieuw beleid	66.000	90.000	60.000	80.000	100.000
Overige wijzigingen	23.000	-27.000	-30.000	-30.000	-30.000
Totaal te honoreren investeringslasten:					
Drie O's voorstellen	26.000	33.000	110.000	-1.000	8.000
Voorgesteld nieuw beleid	6.000	19.000	5.000	5.000	8.000
Overige wijzigingen	-11.000	14.000	34.000	34.000	271.000
Cumulatieve doorwerking van de kapitaallasten	0	20.000	-6.000	147.000	207.000
Onderuitputting kapitaallasten (75%)	-15.000	-49.000	-111.000	-28.000	-215.000
Meerjarenperspectief inclusief Voorjaarsnota	**-145.000**	**300.000**	**303.000**	**455.000**	**690.000**

Rente algemene reserve
In de nota reserves en voorzieningen is vastgelegd dat de rente van de algemene reserve aangewend kan worden voor het dekken van incidentele uitgaven mits de reserve de vereiste minimale omvang heeft van € 3,5 miljoen. Van de totale rente die aan de algemene reserve wordt toegevoegd gaat 50% van de rente als toevoeging naar de reserve grote projecten. In deze voorjaarsnota wordt meerdere keren aangegeven dat de dekking is de rente van de algemene reserve. In het overzicht hieronder worden deze weergegeven en wordt de nog beschikbare ruimte binnen deze rente voor dekking van incidentele uitgaven vermeld.

Tabel 3: voorstellen gedekt uit rente algemene reserve

(bedragen in euro's; - = voordeel)	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
Beschikbaar	-702.000	-723.000	-547.000	-390.000	-377.000
Beslag begr 2009-2013: blz 355	531.741	424.000	240.859	224.000	
Restant	-170.259	-299.000	-306.141	-166.000	-377.000
Voorgestelde onttrekkingen voorjaarsnota 2009:					
Ondersteuning griffie		24.000			
Groot onderhoud aan onverharde wegen			20.000		
Uitbreiding fietsenstalling NS-station		19.300			
Benchmark publiekszaken			14.000		
Onderzoek Klanten contact centrum			10.000		
Verschuiven vaststellen cultuurhistorie-monumentenbeleid		-20.000	20.000		
Beleidsplan recreatie en toerisme 2011-2020		20.000			
Inleenvergoeding Larcom	100.000	101.500	103.000	104.600	
Structuurvisie voor het buitengebied	25.000	25.000			
Totaal	125.000	169.800	167.000	104.600	0
Nog beschikbaar rente algemene reserve	**-45.259**	**-129.200**	**-139.141**	**-61.400**	**-377.000**

Dekkingsplan

Het hiervoor gepresenteerde meerjarenperspectief (tabel 2) is niet sluitend. Om te komen tot een meerjarenbegroting 2010 – 2013 die wel sluitend is komen we met de volgende dekkingsvoorstellen die betrokken kunnen worden bij de kaderstelling door u.

Geen inflatie toerekenen aan budgetten (excl. energie en bijstand) *Voordeel vanaf 2010 € 100.000*
In de meerjarenbegroting 2009-2012 is rekening gehouden met een inflatiepercentage van 1,5% per jaar. Gelet op het ongunstige meerjarenperspectief, wat grotendeels wordt veroorzaakt doordat het Rijk voor de groei van het gemeentefonds op de “nullijn” gaat zitten voor de jaren 2010 en 2011, stellen wij u voor de budgetten in de meerjarenbegroting eveneens te bevriezen voor de periode 2010 -2013. Een uitzondering hierop kan worden gemaakt voor de budgetten die betrekking hebben op de energiekosten en de bijstandsuitgaven.
De gesubsidieerde organisaties krijgen dezelfde prijscompensatie die ook de gemeente hanteert. Organisaties zijn dat gewend. Deze richtlijn wordt tot nu toe altijd gehanteerd bij de begrotingsrichtlijnen. Daar waar sprake is van energiekosten vindt wel compensatie plaats, net als bij de gemeente. Organisaties met personele kosten krijgen de CAO ontwikkelingen gecompenseerd, zoals in de door de raad in mei 2009 vastgestelde ‘Algemene subsidieverordening gemeente Dalfsen 2009’.

Vrijval kapitaallasten in 2013 *Voordeel in 2013 € 200.000*
In de meerjarenbegroting 2009-2012 is rekening gehouden met de jaarlijkse vrijval van kapitaallasten (afname rentelasten door afschrijving op investeringen en vrijval rente en afschrijving doordat investeringen geheel zijn afgeschreven). In de nieuwe jaarschijf 2013 zijn de (nieuwe) investeringen 2013 volledig verwerkt, maar in deze schijf is de genoemde vrijval nog niet verwerkt. Hierbij wordt nog wel de kanttekening geplaatst dat de praktijk aantoont dat in de laatste jaarschijf veelal niet alle investeringen al genoemd worden die in dat jaar ook werkelijk aan de orde zullen komen. Het probleem is dat hierbij 4 jaar vooruit gekeken moet worden.

Taakstelling personeel door meer vergunningvrij bouwen *Voordeel vanaf 2010 € 60.000*
Doordat het aantal vergunningaanvragen af zal nemen, los van mogelijke effecten vanwege de economische crisis, omdat er meer vergunningvrij gebouwd zal mogen worden zal dit zijn uitwerking moeten hebben op het personeelsbestand. Wij stellen daarom voor een taakstellende bezuiniging hiervoor op te nemen van € 60.000 met ingang van 2010. Deze bezuiniging compenseert dan deels de lagere legesopbrengst van de bouwvergunningen, die geraamd is op € 80.000 structureel eveneens met ingang van 2010.

Verhoging leges rijbewijzen *Voordeel vanaf 2010 € 30.000*
De leges voor een rijbewijs bedragen momenteel € 41,80. Wij stellen u voor dit tarief met € 10 extra te verhogen, wat bij de huidige uitgifte van 3000 rijbewijzen per jaar, een meeropbrengst betekent van € 30.000. Voor paspoorten en ID kaarten is een dergelijke actie niet mogelijk. Voor deze documenten heeft de staatssecretaris een maximumprijs vastgesteld en die wordt door ons al gehanteerd.

Taakstellende bezuinigingen *Voordeel vanaf 2010 € 100.000*
Gezien het ongunstige meerjarenperspectief zijn wij van plan met bezuinigingsvoorstellen te komen, waarbij wij als taakstellend bedrag voor de organisatie € 100.000 opnemen. Momenteel wordt gewerkt aan de uitwerking van deze taakstelling en wij zullen u bij de eerste behandeling van de Voorjaarsnota op 15 juni, zo mogelijk eerder, een overzicht geven van de uitkomsten.

Inclusief het dekkingsplan is het meerjarenperspectief dan als volgt:

Tabel 4: Meerjarenperspectief 2009-2013 (inclusief dekkingsplan)

(bedragen in euro's; - = voordeel)	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
Meerjarenperspectief inclusief Voorjaarsnota	**-145.000**	**300.000**	**303.000**	**455.000**	**690.000**
Dekkingsplan:					
Geen inflatie toerekenen aan budgetten		-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Vrijval kapitaallasten in 2013					-200.000
Taakstelling personeel door meer vergunningvrij bouwen		-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Verhoging leges rijbewijzen		-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Taakstellende bezuinigingen		-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Meerjarenperspectief inclusief dekkingsplan	**-145.000**	**10.000**	**13.000**	**165.000**	**200.000**

Conclusie:
Het meerjarenperspectief inclusief het dekkingsplan is bijna sluitend, maar nog niet helemaal. Bij de begroting moet dit wel het geval zijn. Verder moet rekening gehouden worden met enkele risico's die nu nog niet vertaald zijn in de voorjaarsnota. Zoals de diverse infrastructurele projecten die nog als PM staan geraamd en de voorstellen met betrekking tot de Wmo die incidenteel uit een reserve worden gedekt maar die wellicht de komende jaren structurele gevolgen zullen hebben. Ook zijn onderdelen nog niet gehonoreerd in afwachting van nota's en onderzoeken die nog in ontwikkeling zijn, waar wij eerst de uitkomst van af willen wachten, alvorens hier financiële middelen voor vrij te maken. Daarnaast is ook de economische crisis nog een belangrijke onzekere factor; de gevolgen daarvan zijn namelijk nog niet volledig te overzien. Waar dit binnen ons vermogen ligt anticiperen wij op de mogelijke effecten van de crisis. Daarnaast volgen wij nauwgezet de ontwikkelingen die daar verband mee houden. Pas op termijn zal echter blijken wat de uiteindelijke impact van de crisis is op onze begroting, zowel wat betreft de diepgang als de lengte daarvan.

Hoofdstuk 3 Voorstellen per programma

Programma 1 Bestuur

Hoofdkenmerken
Het programma omvat alle taken van de raad en het college op het terrein van het openbaar bestuur en de ondersteuning en dienstverlening hierbij door de gemeentelijke organisatie. Tot dit programma behoren ook de algemene dekkingsmiddelen: inkomsten die de gemeente min of meer vrij kan besteden.

Voorgestelde budgetaanpassingen:

Drie O's voorstellen (Onuitstelbaar, Onontkoombaar of Onvoorzien)

EGEM Realisatieplan *Nadeel vanaf 2009 € 34.000*
Dekking egalisatiereserve riolering € 8.000
In het Realisatieplan (Uitbreiding van de digitale dienstverlening, behandeld in de raad van april) is aangegeven dat de totale kosten incidenteel € 459.800 en € 101.300 structureel bedragen. Voor een groot deel kunnen deze kosten binnen de begroting worden gedekt. Voor onderhoudskosten is structureel een bedrag nodig van € 34.000 dat ten laste van de exploitatie komt. De kosten voor de WION (Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten) van € 8.000 structureel zullen ten laste worden gebracht van de egalisatiereserve riolering. Voor investeringen is een krediet benodigd van € 76.700 voor 2009 en € 30.000 voor 2010. Dit wordt verder toegelicht bij de investeringen.

Optimalisatie WOZ-bestand *Nadeel 2009 € 35.000*
In 2009 is er geen budget opgenomen voor een verdere optimalisatie van het WOZ-bestand. Deze verdere optimalisatie is nodig om een goede waardering en vergelijking mogelijk te maken. De Waarderingskamer controleert hierop. Een aantal verbeterpunten worden door de vaste medewerkers opgepakt en uitgevoerd. Het is echter wenselijk om onderstaande werkzaamheden uit te besteden:

- Verbetering kenmerken bijgebouwen*:* Dit heeft betrekking op het bepalen van inhouden en oppervlakten van garages, bergingen, serres. In het verleden werd slechts het gegeven vermeld. Op basis van de ontbrekende gegevens is een calculatie gemaakt. Het bedrag dat hiervoor nodig is, is geraamd op € 20.000.
- Verbetering kenmerken agrarische objecten*:* Bij de behandeling van de bouwmutaties en bezwaarschriften worden alle kenmerken gecontroleerd en verbeterd. Om er voor te zorgen dat alle objecten op een zelfde manier gewaardeerd worden is het wenselijk om ook hier een controle uit te voeren op de juistheid van de aanwezige gegevens. Op basis van het aantal agrarische objecten is een calculatie gemaakt. Het bedrag dat hiervoor nodig is, is geraamd op € 15.000.

Tezamen worden de kosten voor 2009 € 35.000.

Extra kosten Grootschalige Basiskaart Nederland (GBKN) *Nadeel 2009 € 18.300*
Door de Stichting GBKN wordt een opwaardering van de kwaliteit van de grootschalige basiskaart uitgevoerd. Doordat in 2008 een budgetoverschrijding dreigde heeft het bestuur van de stichting een deel van de bijhoudingskosten overgeheveld naar dit jaar. Op basis van het te verwachten aantal punten is het aandeel voor onze gemeente geraamd op € 23.300 waarvan ruim € 17.000 als gevolg van de opwaardering. In de begroting voor 2009 zijn wij nog uitgegaan van een bijdrage van € 5.000. Voor 2009 dient dus aanvullend een bedrag van € 18.300 beschikbaar gesteld te worden.

Ondersteuning griffie *Nadeel 2009 € 15.000*
Dekking knelpuntenpot
De ondersteuning is, hoewel zeer wenselijk, nog niet geformaliseerd, maar wordt al wel op incidentele wijze geregeld. Inhuur van andere afdelingen is een tussenoplossing. Voorgesteld wordt de ondersteuning voor 2009 van € 15.000 ten laste van de knelpuntenpot te brengen.

Diverse besparingen op salariskosten *Voordeel 2009 € 75.000*
Voordeel 2010 € 150.000
Voordeel vanaf 2011 € 200.000

Vooruitlopend op het komende begrotingsproces 2010-2013 zijn de salariskosten geactualiseerd. Dit leidt tot de voordelen van € 75.000 in 2009, € 150.000 in 2010 en vanaf 2011 € 200.000 structureel. Deze actualisatie heeft voornamelijk betrekking op salariskosten van medewerkers waarmee definitieve afspraken zijn gemaakt om de organisatie te verlaten. Reden van het afscheid nemen van deze medewerkers ligt in de sfeer van het persoonlijk functioneren in relatie tot de veranderende eisen die de organisatie stelt. Deze medewerkers drukten nog op de salarispost van de gemeente, terwijl voor de achtergelaten functie ook al een nieuwe medewerker aangenomen moest worden. Daarnaast zijn er definitieve afspraken gemaakt over het langdurig detacheren van een medewerker, waarvoor de te ontvangen gelden nog niet ingeboekt waren ten gunste van de salarispost.

Voorgesteld nieuw beleid

Mediatraining voor de leden van het college *Nadeel 2010 € 3.250*
Dekking uit opleidingsbudget

Voortvloeiend uit de beleidsnota communicatie wordt voorgesteld om in 2010 een mediatraining te organiseren voor de collegeleden. Daarbij gaat het om vragen als “hoe ga ik om met de media, schrijvende pers, de radio”. De kosten hiervan bedragen € 3.250 incidenteel in 2010. De bijdrage voor de gemeentesecretaris en medewerkers communicatie worden betaald uit het reguliere opleidingsbudget.

Poolmanager samenwerking ICT *Nadeel 2009 € 8.500 en 2010 € 25.000*

Momenteel wordt door de gemeenten Dalfsen, Staphorst en Zwartewaterland hard gewerkt aan het opzetten van een gezamenlijke pool van ICT medewerkers. Ommen zit in de ‘wachtstand’. De doelstelling hiervan is verbetering van de dienstverlening en onderliggende bedrijfsvoering voor ICT en intergemeentelijke samenwerking. Definitieve besluitvorming door colleges (eventueel gemeenteraden) moet nog plaatsvinden, er is wel besluitvorming over het opzetten van een pool en de externe opdracht daarvoor.
De planning is om de pool in september 2009 van start te laten gaan. Feitelijk is er dan sprake van een Shared Service ICT. Geschatte kosten op jaarbasis € 75.000. Oftewel € 25.000 per gemeente. Bij samenwerking door 4 gemeenten, ingeval Ommen aanschuift, bedragen de kosten per gemeente € 19.000.
Voorgesteld wordt de gelden voor 2009 en 2010 beschikbaar te stellen maar dat vanaf 2011 dekking dient plaats te vinden vanuit de bestaande formatie.

Ondersteuning griffie *Nadeel 2010 € 24.000*
Dekking rente algemene reserve

De gemeenteraad van Dalfsen heeft in 1999 een eigen raadsgriffie ingesteld. De verdere doorontwikkeling van het dualisme laat zien dat de taakomvang voor de griffie verder is toegenomen. Onderzoek heeft uitgewezen dat het gerechtvaardigd is om voor ons type gemeenten 50 uren in te zetten voor de griffie- werkzaamheden (inclusief de griffier). Vanaf 1 oktober 2008 is er ondersteuning op de griffie verzorgd, de ervaringen geven aan dat ondersteuning op de griffie wenselijk is. Voor de functie van administratief medewerker griffie wordt een functietypering opgesteld. Deze zal ter waardering worden aangeboden aan de functiewaarderingscommissie, wat waarschijnlijk zal resulteren in een kostenbedrag van € 24.000. Presidium, Raadsvoorzitter en DT hebben zich uitgesproken over de noodzakelijkheid van ondersteuning op de griffie.
Voorgesteld wordt om voor 2010 € 24.000 te dekken uit de rente algemene reserve. De structurele kosten dienen vanaf 2011 gedekt te worden binnen de totale bestaande gemeentelijke formatie.

Inkoopbeleid/inkoopadviseur *Nadeel vanaf 2010 € 25.000*
Taakstelling vanaf 2011 € 25.000

In mei 2009 zal het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid worden vastgesteld door u. In dit beleid is een paragraaf opgenomen over de Inkoopadviseur. Aangezien het hier om een nieuwe functie gaat is het noodzakelijk om hier de nodige middelen voor vrij te maken met ingang van 2010. In een later stadium van 2009 zal worden bezien of deze functie gezamenlijk kan worden ingevuld dan wel dat zal worden overgegaan tot (voorlopige) inhuur van expertise om deze functie in te vullen. Voorgesteld

wordt om voor 2010 € 25.000 beschikbaar te stellen maar dat er vanaf 2011 een taakstelling wordt opgelegd van € 25.000 waarbij de inkoper zichzelf gaat terugverdienen.

Deelname Benchmark Publiekszaken en Bouwen en wonen *Nadeel 2011 € 14.000*
Dekking rente algemene reserve

Benchmark is een uitstekend instrument om de kwaliteit van de dienstverlening en de inzet van middelen te monitoren. In een groep vergelijkbare gemeenten wordt doorlopend ervaringen uitgewisseld en resultaten vergeleken. Voorgesteld wordt om, in plaats van jaarlijks, éénmaal per vier jaar hieraan deel te nemen. Het ligt in de bedoeling de kosten van € 14.000 ten laste van de rente algemene reserve te brengen.

Onderzoek formatieve gevolgen invoering KCC *Nadeel 2011 € 10.000*
Dekking rente algemene reserve

In de dienstverleningsvisie wordt gesproken over een stapsgewijze inrichting van een Klanten Contact Centrum (KCC). In 2011 zal worden bezien wat de gevolgen voor de formatie zullen zijn. De kosten van dit onderzoek (€ 10.000) kunnen ten laste van de rente algemene reserve worden gebracht.

Overige wijzigingen

Onderhoud intranet en upgrade www.dalfsen.nl *Nadeel vanaf 2009 € 7.500*

In de najaarsnota 2008 is reeds aangeven dat de investeringsgelden voor de upgrade 2012 verspreid kunnen worden over meerdere jaren. De onderhoudscontracten van de gemeentelijke website, www.dalfsen en het intranet zijn na de migratie in 2008 zo samengesteld dat een 4 jaarlijkse technische upgrade niet meer nodig is. Vanaf 2009 vindt er jaarlijks een upgrade van de website en het intranet plaats. Op deze wijze blijft de achterliggende software beter up-to-date. Dit betekent echter wel dat de kosten voor het onderhoudscontract naar verwachting structureel met € 10.000 per jaar stijgen. Voorgesteld wordt echter structureel een bedrag van € 7.500 beschikbaar te stellen.

Gedeeltelijke realisatie inkooptaakstelling door minder abonnementen *Voordeel vanaf 2010 € 30.000*

Het afgelopen jaar zijn de aangegane lopende abonnementen tegen het licht gehouden. De uitkomst is dat een voordeel vanaf 2010 van € 30.000 verwacht mag worden dat afgezet kan worden tegen de in de begroting opgenomen inkooptaakstelling.

Vervanging twee Ford bestelauto's *Voordeel vanaf 2010 € 3.000 en 2011 € 3.000*

Twee bestelwagens zijn afgeschreven en aan vervanging toe. Het gaat hier om bestelwagens met een kiepende laadbak. Het vervangingsbedrag is met € 20.000 verhoogd ten opzichte van 2009 door het voornemen om de huidige twee dieselauto's te vervangen voor elektrische auto's. Daar staat tegenover dat de exploitatiekosten (geen brandstof en geen wegenbelasting) met € 3.000 per jaar kunnen worden verlaagd. Voor de eerste auto is dit vanaf 2010, voor de tweede vanaf 2011.

Hertaxatie verzekerde waarde gemeentelijke eigendommen *Nadeel 2009 € 15.000*

Uit een steekproef is gebleken dat de verzekerde sommen afwijken van de ongecorrigeerde vervangingswaarden welke beschikbaar zijn in het kader van de Wet Waardering onroerende zaken. De ongecorrigeerde waarde is niet volledig gelijk aan de uitgangspunten voor het bepalen van de herbouwkosten welke als basis gelden voor het bepalen van de verzekerde som maar geeft wel een goed inzicht. Voorgesteld wordt om in 2009 opdracht te verstrekken voor het uitvoeren van een hertaxatie. Op basis van de ontvangen offertes zijn de kosten € 15.000. Het is nog niet mogelijk om aan te geven of er besparing komt op de verzekeringspremie of dat de premie in 2010 verhoogd moet worden.

Niet gehonoreerde budgetaanpassingen

Onderhoud intranet en upgrade www.dalfsen.nl *Nadeel vanaf 2009 € 2.500*

In de najaarsnota 2008 is reeds aangeven dat de investeringsgelden voor de upgrade 2012 verspreid kunnen worden over meerdere jaren. De onderhoudscontracten van de gemeentelijke website, www.dalfsen en het intranet zijn na de migratie in 2008 zo samengesteld dat een 4 jaarlijkse technische upgrade niet meer nodig is. Vanaf 2009 vindt er jaarlijks een upgrade van de website en het intranet plaats. Op deze wijze blijft de achterliggende software beter up-to-date. Dit betekent

echter wel dat de kosten voor het onderhoudscontract naar verwachting structureel met € 10.000 per jaar stijgen. Voorgesteld wordt echter structureel een bedrag van € 7.500 beschikbaar te stellen en € 2.500 niet te honoreren.

Mediatraining voor de leden van het college *Nadeel 2012 € 3.250*
Voorgesteld wordt om de mediatraining niet elke 2 jaar te houden maar eens in de 4 jaar.

Borging procesbeschrijvingstraject (PBT) *Nadeel vanaf 2011 € 18.500*
De centrale procescoördinator zorgt voor ondersteuning van de DOORSZ gemeenten o.a. voor het beschrijven en evalueren van de werkprocessen. De projectgroep PBT is destijds in het leven geroepen, omdat alle DOORSZ gemeenten de ambitie hebben om een procesgeoriënteerde organisatie te worden (dit is fase II van het INK-model). Dit betekent dat het PBT project een belangrijk onderdeel vormt van de organisatieontwikkeling in de individuele gemeenten. Sinds eind 2006 zijn in DOORSZ verband meer dan 400 processen beschreven. Het is nu tijd om ervoor te zorgen dat de processen geborgd worden in de gemeenten. Wel hebben we een incidenteel budget (krediet Kwaliteitszorg) beschikbaar voor o.a. de uitvoering van het project PBT en de tijdelijke inhuur van de centrale procescoördinator tot en met 2010. Om een procesgeoriënteerde organisatie te blijven zal in 2010 besloten moeten worden of wij, als gemeente Dalfsen, blijven kiezen voor een centrale procescoördinator of zelf uitvoering geven aan deze functie. In ieder geval zal bij voortzetting van de oude situatie € 18.500 structureel per jaar benodigd zijn vanaf 2011.
Voorstel: structurele dekking moet plaatsvinden binnen bestaande budgetten.

Poolmanager samenwerking ICT *Nadeel vanaf 2011 € 25.000*
Voorgesteld wordt alleen de gelden voor 2009 en 2010 beschikbaar te stellen en dat vanaf 2011 dekking dient plaats te vinden vanuit de bestaande formatie.

Kosten bijhouding Grootschalige Basiskaart Nederland (GBKN) *Nadeel vanaf 2010 € 10.000*
Per 1 juli 2009 treedt de Wet BAG in werking. Op grond van deze wet dienen panden geometrisch ingemeten te worden en opgenomen te worden in de GBKN. Bovendien zijn er landelijk plannen de GBKN op te waarderen tot een basisregistratie Grootschalige Topografie. Beide ontwikkelingen leiden tot hogere bijhoudingskosten. Om deze kosten zoveel mogelijk te drukken zijn er plannen om met ingang van 2010 zelf muterende gemeente te worden. Het doel is een hogere kwaliteit van de kaart te realiseren en de bijhouding efficiënter uit te voeren. In de begroting is reeds een bedrag van € 5.000 opgenomen. De meerkosten worden voorlopig ingeschat op € 10.000. Samen met de afdeling Ontwikkeling en Grondgebied zal in het tweede halfjaar 2009 worden onderzocht op welke wijze de werkzaamheden op de meest efficiënte wijze kunnen worden uitgevoerd.
Voorstel: voorlopig niet honoreren, zodra er meer inzicht is over de uitkomst van het onderzoek zal hierop zo nodig worden teruggekomen.

Inkoopbeleid/inkoopadviseur *Nadeel vanaf 2010 € 25.000*
Taakstelling vanaf 2011 € 25.000
Voorgesteld wordt alleen de gelden voor 2010 beschikbaar te stellen maar dat er vanaf 2011 een taakstelling wordt opgelegd waarbij de inkoper zichzelf gaat terugverdienen.

Ondersteuning griffie *Nadeel vanaf 2011 € 24.000*
De structurele kosten worden afgewezen, dit dient vanaf 2011 gedekt te worden binnen de totale gemeentelijke bestaande formatie.

Jongeren in debat *Nadeel 2010 € 17.500*
In zowel het bestuursprogramma als in het raadsdocument “Bruggen naar de toekomst” worden accenten gelegd bij jeugd en jongeren en de contacten en overleggen met deze groep inwoners. Het project, “Jongeren in debat” dient meerdere doelen, jongeren worden getraind in debatvaardigheden en leren de werking van de lokale democratie en het openbaar bestuur kennen. Tevens bevordert het de (jeugd)-participatie en, omdat het project in het eerste kwartaal van 2010 zou kunnen plaatsvinden, de opkomst voor de gemeenteraadsverkiezingen. Voorstel: niet honoreren, eventueel in eigen beheer uitvoeren.

Protocollaire zaken nieuwe raad - scholing e.d. *Nadeel 2010 € 5.000*
2010 Is het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen. Er wordt afscheid genomen van de oude raad en een nieuwe raad treedt aan. Dit gaat gepaard met een aantal “protocollaire” gelegenheden. Voorstel: niet honoreren, het budget is al in de begroting 2010 verhoogd.

Deelname Benchmark Publiekszaken en Bouwen en wonen *Nadeel 2010, 2012 en 2013 € 14.000*
Voorgesteld wordt om in plaats van jaarlijks éénmaal per vier jaar hieraan deel te nemen.

Voorgestelde investeringen

Drie O’s voorstellen (onuitstelbaar, onontkoombaar en onvoorzien)

Krediet E-formulieren € 25.000 *Nadeel 2009 € 7.500*
Structureel PM
Per 31 december 2009 beëindigt onze leverancier de voorziening voor eenvoudige 'standaard'-formulieren via de gemeentelijke website. Dit betekent dat we in 2009 over moeten stappen naar een commerciële marktleverancier, zodat wij ook na 2009 gebruik kunnen blijven maken van de elektronische formulieren. De investering voor het hosten, onderhouden en opbouwen (migreren) van deze formulieren worden geschat op € 25.000. Daarna zal er structureel een bijdrage moeten worden gereserveerd voor het beheer en de hosting. Dit bedrag is niet bekend op dit moment. Dalfsen is ook wettelijk verplicht om haar diensten digitaal via de gemeentelijke website aan te bieden. De E-formulieren maken dan ook deel uit van het EGEM-I traject. Geen actie ondernemen in 2009 betekent het einde van het digitale loket via www.dalfsen.nl
De investering bedraagt € 25.000, dit resulteert in een kapitaallast van € 7.500 in 2009.

EGEM Realisatieplan € 106.700 *Nadeel vanaf 2009 € 18.000 en vanaf 2010 € 9.000*
Voor investeringen is een krediet benodigd van € 76.700 voor 2009 en € 30.000 voor 2010. Net als bij de exploitatiekosten kunnen de kosten van de WION ten laste worden gebracht van de reserve riolering. Dit verminderd de kapitaallasten met € 5.000 in 2009. Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (het BBV) dienen we deze investeringen af te schrijven. We hanteren daarbij een afschrijvingstermijn van 4 jaar. Dit leidt tot kapitaallasten vanaf 2009 € 18.000 en vanaf 2010 € 9.000. Zie toelichting bij voorgestelde budgetaanpassingen.

Voorgesteld nieuw beleid

Verbetering/uitbreiding Raadlive € 20.000 *Nadeel vanaf 2009 € 6.000*
Het raadspresidium heeft reeds eerder uitgesproken voorstellen te verwachten omtrent de archivering van de zogenaamde webcasts van de vergaderingen van raad en commissie. Ook bij de behandeling van het voorstel inzake de raadscommunicatie is de wens geuit om tot een verbetering en uitbreiding van de dienstverlening middels RaadLive te komen. Voorgesteld wordt het benodigde budget voor verbetering/uitbreiding RaadLive te verstrekken, zodat dit nog in 2009 gereed kan zijn. De investering bedraagt € 20.000, dit resulteert in een kapitaallast van € 6.000 vanaf 2009.

Overige wijzigingen

Intranet en website (oorspr.50.000) - € 25.000 *Voordeel vanaf 2012 € 7.500*
In de najaarsnota 2008 is reeds aangegeven dat de gelden voor de upgrade 2012 verspreid kunnen worden over meerdere jaren. Voor het vernieuwen van de vormgeving van de gemeentelijke website en het intranet was oorspronkelijk € 50.000 beschikbaar gesteld. Dit kan in 2012 met € 25.000 worden verlaagd wat resulteert in een voordelige kapitaallast van € 7.500 vanaf 2012. Zie ook de toelichting bij de budgetaanpassingen.

ICT- Microsoft Office € 70.000 *Nadeel vanaf 2012 € 21.000*
Software vervanging, Microsoft Office voor 230 werkplekken. Het te investeren bedrag is inclusief consultancy/ implementatiekosten. De investering bedraagt € 70.000, dit resulteert in een kapitaallast van € 21.000 vanaf 2012.

ICT-Brandweer software € 13.700 *Nadeel vanaf 2010 € 1.000 cumulatief*
Onderhoud software op de brandweer posten. De totale investering voor 4 jaar bedraagt € 13.700, dit resulteert in een aanvullende kapitaallast van € 1.000 vanaf 2010 cumulatief.

ICT vervanging € 505.000 *Nadeel vanaf 2013 € 156.000*
Voor hardware wordt een afschrijvingstermijn van vier jaar gehanteerd. Dit betekent dat de bij de ingebruikname van het nieuwe gemeentehuis aangeschafte hardware in 2012 zou moeten worden vervangen. Gelet op de ingebruikname per 1 september 2008 wordt de vervanging doorgeschoven naar 2013. De investering bedraagt € 505.000, dit resulteert in een kapitaallast van € 156.000 vanaf 2013.

Koffieautomaten € 25.000 *Nadeel vanaf 2013 € 4.800*
Dekking kostenplaats huisvesting
Betreft vervanging van de in 2004 aangeschafte automaten. De investering bedraagt € 25.000, dit resulteert in een kapitaallast van € 4.800 vanaf 2013.

Paternosterkast € 22.500 *Nadeel vanaf 2013 € 3.000*
Dekking kostenplaats huisvesting
Betreft vervanging van de in 2000 aangeschafte Paternosterkast. De investering bedraagt € 22.500, dit resulteert in een kapitaallast van € 3.000 vanaf 2013.

Scanners Post en archief en financiën € 10.000 *Nadeel vanaf 2013 € 2.500*
Betreft vervanging van de in 2007 aangeschafte apparatuur. De investering bedraagt € 10.000, dit resulteert in een kapitaallast van € 2.500 vanaf 2013.

En het vervangen van de volgende machines (zonder verdere toelichting)

	Investering	2009	2010	2011	2012	2013
Vervangen aktiewagen wijkteam buitengebied	12.000			1.800		
Vervanging Ducker klepelmaaier	5.500				1.200	
Vervanging Fendt tractor	40.000					7.000
Vervanging Ford bestelbus wijkteam buitengebied	-1.000		-200			
Vervanging Ford bestelauto wijkteam Nieuwleusen	30.000		5.250			
Vervanging Ford bestelauto wijkteam Nieuwleusen	30.000			5.250		
Vervanging John Deere 6120 wijkteam buitengebied	60.000					10.500
Vervanging John Deere 6520 wijkteam buitengebied	75.000				13.125	
Vervanging Renault Master wijkteam buitengebied	5.000			875		
Vervanging rol sportvelden wijkteam Lemelerveld	5.000			750		
Vervanging Scania vrachtwagen wijkteam buitengebied	67.000		10.050			
Vervanging Scania vrachtwagen wijkteam buitengebied	67.000			10.050		
Vervanging Toyota bestelauto wijkteam Dalfsen	20.000				3.500	
Vervanging Volkswagen bestelauto met kraan wijkteam Nwleusen	-5.000		-1.025			

Niet gehonoreerde investeringen

Laptops t.b.v. de raadsleden € 15.000 *Nadeel vanaf 2009 € 4.500*
Door de raad is reeds eerder en vaker uitgesproken dat de voorzieningen ten behoeve van raadsleden uitgebreid dient te worden met laptops (en aansluiting op het internet in de bestuursvleugel – incl. raadzaal). Hiervoor is in de begroting 2009 geen budget opgenomen. Bovendien brengt een nieuw “besluit rechtspositie wethouders” en een nieuw “besluit rechtspositie raadsleden” met zich mee dat de leden van de raad hier recht op hebben, wethouders overigens ook. Het voorstel is, middels een aanpassing van de daarvoor geldende verordening en beschikbaarstelling van het benodigde budget, laptops in bruikleen aan de leden van de raad te verstrekken, zodat dit nog in de jaarschijf 2009 geregeld kan zijn. De investering bedraagt € 15.000, dit resulteert in een kapitaallast van € 4.500 vanaf 2009.
De nieuwe verordening hiervoor is nog in bewerking. De behandeling ervan staat gepland voor de commissievergadering van september a.s. Omdat de verordening nog niet is vastgesteld is dit voorstel “geparkeerd” bij niet gehonoreerde investeringen. Wij stellen u voor de financiële effecten 2009 in de najaarsrapportage en het structurele effect in de begroting 2010-2013 mee te nemen in november a.s.

Programma 2 Openbare orde en veiligheid

Hoofdkenmerken
Het programma omvat het integrale veiligheidsbeleid waarin gemeente, politie, brandweer, justitie en burgers ieder hun rol hebben. De gemeente voert beleid op alle vijf schakels van de Veiligheidsketen, te weten pro-actie, preventie, repressie, preparatie en grootschalig optreden en rampenbestrijding.

1. proactie: uitvoeren van risicoanalyses, betrokkenheid bij ruimtelijke en infrastructuurplanning.
2. preventie: met name voorlichting, vergunningverlening, handhaving en (rampen)plannen.
3. preparatie: het ontwikkelen en implementeren van rampenbestrijdingsplannen, aanvalsplannen en bereikbaarheidskaarten, het voorbereiden en beoefenen van grootschalig optreden en rampenbestrijding, opleiden en oefenen van de betrokkenen bij de gemeentelijke rampenbestrijding.
4. repressie: daadwerkelijke hulpverlening en voorbereiding.
5. nazorg: begeleiding en opvang van betrokkenen na een incident of calamiteit.

Niet gehonoreerde budgetaanpassingen

Vervangen waadpakken *Nadeel 2011 € 2.500*
Dekking uit exploitatie

Door materiaalmoeheid treedt lekkage op in de waadpakken van de brandweer. Deze moeten vervangen worden. Dekking dient plaats te vinden uit de exploitatie van de brandweer.

Voorgestelde investeringen

Overige wijzigingen

Het vervangen van de volgende middelen (zonder verdere toelichting)

	Investering	2009	2010	2011	2012	2013
Vervangen ademluchtcilinders	8.480					1.635
Vervangen ademluchttoestellen	13.925					2.685
Vervangen bepakking	46.425					11.600
Vervangen ademluchthelmen Nieuwleusen-Dalfsen	20.000					3.850
Vervangen hydrailisch gereedschap	45.000					6.750
Vervangen OVD-auto	38.500					9.625
Vervangen tankautospuit Dalfsen	300.000					35.000
Vervangen verbindingsmiddelen	99.100	-11.280		11.280		
Vervangen hulpverl.-watertransportvoertuig	150.000					17.500
Vervangen warmtebeeld camera	18.000					4.500

Niet gehonoreerde investeringen

Verbouwing brandweerkazerne Lemelerveld 3e fase € 60.000 *Nadeel vanaf 2010 € 5.400*

In 2006 is de brandweerkazerne en gemeentewerf te Lemelerveld verbouwd en aangepast. Tijdens deze verbouwing is een verdiepingsvloer ingebouwd met het doel daarop in een later stadium een instructieruimte te bouwen. De inbouw van deze instructieruimte is in het investeringsplan van 2008 opgenomen (nr 59-60 -> € 30.000). Bij de voorbereidingen tot de bouw van deze instructieruimte bleek dat er wensen zijn vanuit de groep Lemelerveld om ook de bestaande verblijfsruimte (kantine) aan te passen. Deze aanpassingen zijn geraamd op afgerond € 60.000. Dit komt neer op kapitaallasten van € 5.400 vanaf 2010. Na uitvoering van deze aanpassingen voldoet de kazerne geheel aan de huidige te stellen eisen en wensen.
Voorgesteld deze wensen voorlopig niet te honoreren.

Programma 3 Beheer openbare ruimte

Hoofdkenmerken
Het programma omvat de zorg voor de aanleg en het onderhoud van alle elementen die in de openbare ruimte aanwezig zijn zoals wegen, openbaar groen en speelplaatsen.

Voorgestelde budgetaanpassingen:

Drie O's voorstellen (Onuitstelbaar, Onontkoombaar of Onvoorzien)

Budgetaanpassing onderhoud openbare ruimte *Nadeel vanaf 2010 € 20.450*
Door realisatie van diverse uitbreidingen en voorzieningen zal in 2010 een extra budget nodig zijn van € 20.450 voor het beheer en onderhoud. Dit betreft met name areaaluitbreidingen en voorzieningen in de Gerner Marke, Westerbouwlanden en De Nieuwe Landen. De uitbreiding aan oppervlakte openbaar groen bedraagt 7.000 m2. De uitbreiding aan de openbare verlichting van 34 masten. In totaal 5 nieuwe speelplaatsen en een uitbreiding aan de lengte van wegen. Aangezien de gemeente niet meer de beschikking heeft over een eigen locatie waar slootafval gestort kan worden, moet het opgenomen bedrag voor stortkosten verhoogd worden. In totaal gaat het om extra structurele onderhoudskosten van € 20.450 vanaf 2010.

Realisatie halteplan *Nadeel vanaf 2010 € 1.600, 2011 € 1.600*
In 2010 (uitloop tot 2015 in bijzondere gevallen mogelijk) is het wettelijk verplicht dat alle haltes toegankelijk zijn. Nu zijn ze dat niet; de perronhoogte en –breedte voldoen niet aan deze eisen. Minder validen en mensen met wandelwagens kunnen daardoor niet of moeilijk gebruik maken van de bus. In 2002 hebben provincies, gemeenten, de brancheverenigingen voor openbaar vervoer (Mobis) en een aantal consumentenorganisaties daarom een intentieverklaring getekend waarin men streeft naar toegankelijker OV voor iedereen.
De kosten voor het aanpassen bedragen zo'n € 10.000 per halte. Waar mogelijk wordt een koppeling met onderhoud gemaakt. De provincie subsidieert het aanpassen van de haltes voor 75% tot 2010. Haltes die na die datum aangepakt worden, moeten volledig door de wegbeheerder zelf gefinancierd worden. In dit voorstel gaat het om 16 haltes in 2010 en 2011 met exploitatiekosten van € 100 per stuk.

Optimalisatie maatregelen Duurzaam veilig: 30 en 60km gebieden *Nadeel vanaf 2009 € 500*
Op basis van het convenant "Duurzaam Veilig" is een aantal wegen (30 en 60 km) sober ingericht als erftoegangsweg. Actief Verkeersbeleid en bevordering van veiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid, vereist monitoring en optimalisatie van sober ingerichte gebieden. Waar mogelijk wordt aansluiting gezocht bij onderhoud, maar dit zal niet altijd mogelijk zijn. Vanaf 2009 wordt ingespeeld op optredende verkeersproblemen die een relatie hebben met de principes van Duurzaam Veilig en de uitvoering daarvan. Dit leidt tot extra exploitatiekosten van € 500 per jaar.

Voorgesteld nieuw beleid

Extra budget groot onderhoud wegen *Nadeel vanaf 2010 € 32.500*
2011 € 52.500
2012 € 72.500
2013 € 92.500
De wegenbeheernota 2009 is in april 2009 in de gemeenteraad vastgesteld waarbij is gemeld dat de financiële afweging plaats zou vinden bij de voorjaarsnota. Voorgesteld wordt om gelet op de slechte financiële vooruitzichten niet alle voorgestelde verhogingen, oplopend van € 65.000 in 2010 tot € 185.000 in 2013, mee te nemen maar de helft. Dit komt neer op € 32.500 in 2010, € 52.500 in 2011, € 72.500 in 2012 en € 92.500 in 2013. In 2013 zal een nieuwe wegennota worden opgesteld.

Groot onderhoud aan onverharde wegen *Nadeel 2011 € 20.000*
Dekking uit rente algemene reserve
In 2009 is de nota onverharde wegen vastgesteld. In deze nota is een bedrag van € 20.000 voor 2011 ten behoeve van groot onderhoud opgenomen. Dit kan gedekt worden uit de rente van de algemene reserve.

Uitbreiding fietsenstalling NS-station *Nadeel 2010 € 19.300*
Dekking rente algemene reserve

Prorail inventariseert jaarlijks de capaciteit van de fietsenstallingen bij stations. Deze inventarisaties hebben recentelijk uitgewezen dat die capaciteit in Dalfsen onvoldoende is. Deze uitkomst wordt door de dagelijkse praktijk bevestigd. Prorail stelt dat er een tekort van 251 stallingplaatsen is. NS-OV-fiets BV is een landelijk opererend fietsverhuursysteem. Het station in Dalfsen kent dit systeem nog niet, maar wordt geschikt geacht voor het rendabel krijgen van zes van deze kluizen met fiets. Voor de financiering van zowel de stallingplaatsen als de kluizen is met de provincie samen een zogeheten 'package deal' voorgesteld richting Prorail. Hierin is de financiering als volgt geregeld:

- uitbreiding van de fietsenstallingen: Prorail 50%, provincie 40% en gemeente 10%;
- opstarten OV-fietsverhuurpunt: provincie 100%.

Dalfsen betaalt volgens deze package deal dus niets aan het OV-fietsverhuurpunt en slechts 10% aan het uitbreiden van de stallingplaatsen voor fietsen met 251. De gemeente is geen ontwikkelaar van het project maar levert een financiële bijdrage van € 19.300. Voorgesteld wordt dit te dekken uit de rente algemene reserve. De aanvraag moest in 2008 worden ingediend en is middels een notitie kenbaar gemaakt aan het college.

Overige wijzigingen

Besparing energie openbare verlichting *Voordeel vanaf 2010 € 1.200*

In mei 2009 wordt het beleidsplan voor de openbare verlichting geactualiseerd voor de periode 2010-2012. In dit plan is naast renovatie van de bestaande openbare verlichting een ambitieus pakket aan maatregelen opgenomen om te komen tot energiebesparing. Uitgegaan wordt van een besparing van 2% van het energieverbruik. Dit komt neer op een besparing van € 1.200 vanaf 2010.

Niet gehonoreerde budgetaanpassingen

Groot onderhoud bruggen *Nadeel 2010 € 4.000*
Nadeel 2012 € 100.000

Voor 2010 staat op het programma het uitvoeren van groot onderhoud, waaronder het vervangen van de houten peilers, van de fietsbrug bij de van Marleweg. 50% van de investering komt voor rekening van de gemeente Staphorst. Ook zal er dan weer een 4 jaarlijkse onderhoudsinspectie worden uitgevoerd waarvan de kosten € 4.000 bedragen. Deze kosten dienen gedekt te worden binnen de eigen exploitatie waarvoor in 2010 al budget is opgenomen. De verwachting is dat uit deze inspectie het nodige groot onderhoud voort komt van wellicht circa € 100.000. Voorgesteld wordt dit mogelijke gevolg nog niet te ramen maar eerst de inspecties uit te voeren.

Extra budget groot onderhoud wegen *Nadeel vanaf 2010 € 32.500*
2011 € 52.500
2012 € 72.500
2013 € 92.500

De wegenbeheernota 2009 is in april 2009 in de gemeenteraad vastgesteld waarbij is gemeld dat de financiële afweging plaats zou vinden bij de voorjaarsnota. Voorgesteld wordt om gelet op de slechte financiële vooruitzichten niet alle voorgestelde verhogingen, oplopend van € 65.000 in 2010 tot € 185.000 in 2013, mee te nemen maar de helft. Dit komt neer op € 32.500 in 2010, € 52.500 in 2011, € 72.500 in 2012 en € 92.500 in 2013. In 2013 zal een nieuwe wegennota worden opgesteld.

Opstellen groenstructuurplan *Nadeel 2011 € 4.000*

Het huidige groenstructuurplan dateert uit 2001. Het voornemen is om in 2011 een geheel nieuw plan op te stellen. In de begroting is hiervoor al een raming opgenomen van € 40.000. Het ophogen van dit budget met € 4.000 is niet noodzakelijk.

Completeren halteplan *Nadeel vanaf 2011 € 1.100*

In 2010 (uitloop tot 2015 in bijzondere gevallen mogelijk) is het wettelijk verplicht in het kader van de WMO dat alle haltes toegankelijk zijn. Hiervoor is een Halteplan opgesteld, dat door de provincie voor 75% gesubsidieerd wordt. Dit plan is inmiddels in uitvoering. Om alle perrons in de gemeente te laten voldoen aan de wettelijke WMO-eisen, moeten – naast de haltes die in het Halteplan zijn

meegenomen – nog elf haltes rondom Hoonhorst aangepast worden. Deze haltes kunnen niet meer opgevoerd worden voor subsidie. In dit voorstel gaat het vanaf 2011 om 11 haltes per jaar met exploitatiekosten van € 100 per stuk. Voorgesteld wordt om deze extra wensen in deze begrotingsperiode niet te honoreren.

Verbreden Jagtlusterallee tot komgrens, incl.aansl. Westeinde *Nadeel 2010/2011 € 5.000*
In het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) zijn via het Uitvoeringsprogramma projecten uitgezet, waarmee de gedefinieerde doelstellingen qua verkeersveiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid ingevuld moeten worden. Vanuit het landelijke concept Duurzaam Veilig zijn hiervoor verschillende wegtypen onderscheiden. De afgelopen jaren richtte de uitvoering zich op de erftoegangswegen in de verblijfsgebieden, via de inrichting van 30- en 60-km/uurzones. Hoofddoel was de veiligheid. De objectieve ongevallencijfers laten de afgelopen jaren landelijk en lokaal een gunstig beeld zien, wat onderschrijft dat Duurzaam Veilig gunstige effecten heeft. Nu is het hoofdwegennet aan de beurt, zodat (doorgaand) gemotoriseerd verkeer aantrekkelijke verbindingen kan kiezen en niet meer in de verleiding komt sluiproutes te gebruiken. De prioriteit ligt vanuit het GVVP bij de Jagtlusterallee. De aanleg van een vrijliggend fietspad was hier de eerste stap, nu volgt het verbreden van het wegprofiel. Dit wordt in fasen uitgevoerd. Aangezien de totale investering nog PM is worden de extra exploitatiekosten van € 5.000 ook nog niet meegenomen. Deze kosten zullen meegenomen moeten worden bij investeringsplan Jagtlusterallee.

Voorgestelde investeringen

Drie O's voorstellen (onuitstelbaar, onontkoombaar en onvoorzien)

Aanschaf aanhangstrooier achter tractor € 30.000 *Nadeel vanaf 2010 € 4.500*
Met het huidige materieel kan de grote lengte aan wegen en doorgaande fietspaden maar net binnen de normtijd van 2,5 uur worden gestrooid. Vanwege de realisatie van de fietspaden langs de Dommelerdijk en de Jagtlusterallee is het niet meer mogelijk om deze fietspaden te gaan strooien binnen de normtijd met het huidige materieel. Opgenomen is daarom de aanschaf van een extra aanhangstrooier achter de tractor. De investering bedraagt € 30.000, dit resulteert in een kapitaallast van € 4.500 vanaf 2010.

Voorgesteld nieuw beleid

Renovaties openbare verlichting en energiebesparende maatregelen € 300.000
Dekking uit reserve volkshuisvesting
In mei 2009 wordt het beleidsplan voor de openbare verlichting geactualiseerd voor de periode 2010 – 2012. In dit plan is naast renovatie van de bestaande openbare verlichting een ambitieus pakket aan maatregelen opgenomen om te komen tot energiebesparing. De totale investering bedraagt € 480.000, hier is al voor € 180.000 in de begroting rekening meegehouden. Voorgesteld wordt om de extra investering van € 300.000 beschikbaar te stellen en te dekken uit de reserve volkshuisvesting.

Herinrichten/opwaarderen woonomgeving/straten en pleinen € 200.000
Dekking reserve volkshuisvesting
Voor het herinrichten/opwaarderen woonomgeving van straten en pleinen is in het investeringsplan jaarlijks € 200.000 beschikbaar. De twee voornaamste doelstellingen zijn:

- het (pro-) actief kunnen inspelen op o.a.: burgerparticipatie, inspraak, klachten, gebruikerswensen, kleinschalige ruimtelijke ontwikkelingen, etc. De huidige situatie kan dan worden aangepast aan het veranderende gebruik van de omgeving;
- volgens het Wegenbeheerplan wordt voor groot onderhoud jaarlijks geld beschikbaar gesteld. Hierbij is geen rekening gehouden met o.a. herinrichting en rehabilitatie. Het is soms wenselijk om gelijktijdig met de uitvoering van groot onderhoud of ruimtelijke ontwikkelingen de straten op te waarderen door eventueel wijziging van de inrichting, groen, verlichting, gebruik nieuw materiaal enz.

Dit voorstel geldt voor de nieuwe jaarschijf 2013. Voorgesteld wordt om deze bijdrage te dekken uit de reserve volkshuisvesting.

Groot onderhoud en renovaties speelplaatsen € 140.000
Nadeel 2011 en 2012 € 4.500 en vanaf 2013 € 7.500
In augustus 2008 is door het college het speelplaatsenbeleid vastgesteld. Op basis van de aanwezige onderhoudsachterstand is bepaald om de komende 3 jaren een krediet van € 30.000 voor te gaan stellen voor groot onderhoud en renovatie. In 2012 zal het speelplaatsenbeleid worden geactualiseerd. De verwachting is dat vanaf 2013 € 50.000 nodig zal zijn voor het uitvoeren van groot onderhoud. In de begroting is de investering van € 30.000 voor 2010 al meegenomen. De totale investering bedraagt € 140.000, dit resulteert in een kapitaallast van € 4.500 in 2011, € 4.500 in 2012 en vanaf 2013 € 7.500.

Extra budget infrastructuur *Nadeel PM*
Op het gebied van infrastructuur lopen verschillende projecten zoals:
- Het verbreden van de Jagtlusterallee tot komgrens, inclusief aansluiting Westeinde.
- De N35: hier lopen momenteel drie sporen. De eerste is die voor de korte termijn. Het gaat hier om oplossingen voor de ontsluiting van de bewoners aan de Ganzepanweg, aan de zuidwestkant van de N35. Op middellange termijn wordt gewerkt aan een planstudie voor het opwaarderen van het traject tussen Zwolle-Wythmen en het Overijssels kanaal. Het laatste spoor is dat van de totale weg tussen Zwolle en Twente. De bedoeling van Rijk en provincie is dat de hele N35 uitgebouwd wordt tot 2x2 stroomweg met een maximumsnelheid van 100 km/uur.
- De N 340: aanpassingen voor het onderliggend wegennet.

Wat de totale financiële consequenties zullen zijn van deze infrastructurele projecten valt nu nog niet te ramen. Vandaar PM.
Voorgesteld wordt om het beschikbaar stellen van extra budget voor infrastructuur te betrekken bij de besteding van de Wavin gelden en de eventuele opbrengst van de Essentgelden.

Overige wijzigingen

Vervanging 2 opzetstrooiers op vrachtwagens € 10.000 *Nadeel vanaf 2011 € 1.500*
Het betreft hier de vervanging van de in 2002 afgeschreven opzetstrooiers op de beide vrachtwagens ten behoeve van de gladheidbestrijding. Het gaat om een extra investering, in het investeringsplan 2009-2012 is reeds € 64.000 opgenomen. De extra investering bedraagt € 10.000, dit resulteert in een kapitaallast van € 1.500 vanaf 2011.

Vervanging abri's *Voordeel 2010 € 1.500*
Nadeel 2011 € 1.500
Vervanging abri's is met 1 jaar opgeschoven vanwege de relatie met het halteplan. Vermindering in 2010 met € 1.500, verhoging 2011 met € 1.500.

Vervangen bebakeningswagen wijkteam Nieuwleusen € 12.000 *Nadeel vanaf 2012 € 1.800*
De vervanging van de bebakeningswagen van het wijkteam Nieuwleusen vergt een investering van € 12.000, dit resulteert in een kapitaallast van € 1.800 vanaf 2012.

Optimalisatie maatregelen Duurzaam veilig: 30 en 60 km gebied € 10.000 *Nadeel vanaf 2013 € 900*
Op basis van het convenant "Duurzaam Veilig" is een aantal wegen (30 en 60 km) sober ingericht als erftoegangsweg. Actief Verkeersbeleid en bevordering van veiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid vereist monitoring en optimalisatie van sober ingerichte gebieden. Waar mogelijk wordt aansluiting gezocht bij onderhoud, maar dit zal niet altijd mogelijk zijn. Vanaf 2009 wordt ingespeeld op optredende verkeersproblemen die een relatie hebben met de principes van Duurzaam Veilig en de uitvoering daarvan. Dit voorstel geldt voor de nieuwe jaarschijf 2013 en leidt tot kapitaallasten van € 900 vanaf 2013.

Niet gehonoreerde investeringen

Completeren Halteplan € 110.000 *Nadeel vanaf 2011 € 9.900*
In 2010 (uitloop tot 2015 in bijzondere gevallen mogelijk) is het wettelijk verplicht (WMO) dat alle haltes toegankelijk zijn. Hiervoor is een Halteplan opgesteld, dat door de provincie voor 75% gesubsidieerd wordt. Dit plan is inmiddels in uitvoering. Om alle perrons in de gemeente te laten voldoen aan de wettelijke WMO-eisen, moeten – naast de haltes die in het Halteplan zijn

meegenomen – nog elf haltes rondom Hoonhorst aangepast worden. Deze haltes kunnen niet meer opgevoerd worden voor subsidie. De investering hiervan bedraagt € 110.000, dit resulteert in een kapitaallast van € 9.900 vanaf 2011. Voorgesteld wordt om deze extra wensen in deze begrotingsperiode niet te honoreren.

Wensenlijst Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) € 400.000 Nadeel vanaf 2013 € 36.000
In het vastgestelde GVVP (2006) is een wensenlijst opgenomen met bijbehorende prioriteiten. Bij de actualisatie van het plan in 2009 is deze wensenlijst overgenomen en geactualiseerd. De keuze voor het feitelijke moment van uitvoering moet nog worden gemaakt en is vaak medeafhankelijk van overleg met derden. Jaarlijks wordt een budget beschikbaar gesteld om de wensenlijst stapsgewijs af te werken. De investering bedraagt € 400.000, dit resulteert in een kapitaallast van € 36.000 vanaf 2013. Voorgesteld wordt om deze investering niet te honoreren maar de plannen te betrekken bij het investeringsplan van de Jagtlusterallee die nog als PM staat begroot.

Programma 4 Economische zaken

Hoofdkenmerken
Het programma omvat de activiteiten die betrekking hebben op bedrijfsterreinen, bedrijfsvestigingen en de ambulante handel.

Voorgestelde investeringen

Drie O's voorstellen (onuitstelbaar, onontkoombaar en onvoorzien)

Uitvoeringsprogramma nota economisch beleid € 21.000 *Dekking grondexploitatie*
Dit voorstel betreft de uitvoering van het actieprogramma van de Nota Economisch Beleid zoals afgestemd in de diverse platforms. Deze investering van € 21.000 voor de nieuwe jaarschijf 2013 komt ten laste van de grondexploitatie industrieterrein De Grift, Welsum en Posthoornweg.

Programma 5 Onderwijs

Hoofdkenmerken
Het programma omvat het lokaal onderwijsbeleid waarbinnen aandacht wordt besteed aan de zorg voor de onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, leerplicht, schoolbegeleiding, logopedie, volwasseneneducatie en het verder ontwikkelen van lokaal onderwijsbeleid op diverse deelterreinen.

Voorgestelde budgetaanpassingen:

Drie O's voorstellen (Onuitstelbaar, Onontkoombaar of Onvoorzien)

Opstellen vijfjaarlijkse afrekening *Nadeel 2011 € 8.500*
Dekking uit reserve onderwijs
Er is een wettelijke verplichting tot gelijke bekostiging van openbaar- en bijzonder onderwijs. Het opstellen van een vijfjaarlijkse afrekening vraagt specifieke deskundigheid. Daartoe wordt, evenals bij vorige afrekeningen, gebruik gemaakt van externe deskundigheid. De volgende periode waarover de afrekening moet worden opgesteld is 2006-2010. Dat wil zeggen dat de werkzaamheden uitgevoerd worden in 2011. De kosten hiervan bedragen € 8.500 en kunnen gedekt worden uit de reserve onderwijs.
N.B. In dit voorstel is geen rekening gehouden met de resultaten van de vijfjaarlijkse afrekening en eventuele verplichtingen aan het bijzonder onderwijs als gevolg van financiële gelijkstelling.

Niet gehonoreerde budgetaanpassingen

Extra begeleiding leerlingenvervoer Nieuwleusen-Ommen *Nadeel 2009 € 2.200*
Er komen regelmatig klachten van ouders binnen over het gedrag van leerlingen in de bus Nieuwleusen-Ommen. Om het vervoer verantwoord te laten verlopen en de ouders tegemoet te komen wordt al enige tijd 's middags op de bus een begeleider ingezet.
Aangezien de klachten zich ook in de ochtend voordoen is aan het college voorgesteld om tot de zomervakantie op deze rit in het vervolg ook 's ochtends een begeleider mee te laten rijden. Dit is reeds door het college afgewezen.

Voorgestelde investeringen

Drie O's voorstellen (onuitstelbaar, onontkoombaar en onvoorzien)

Nieuwbouw school Kleine Veer/De Schakel € 2.000.000 *Nadeel vanaf 2011 € 91.000*
Dekking algemene reserve
In een afzonderlijk voorstel, dat geagendeerd staat voor de commissievergadering van 8 juni is het financiële kader rond de nieuwbouw van de school toegelicht, zodat wij kortheidshalve daar naar verwijzen. In deze voorjaarsnota zijn de lasten meegenomen in het meerjarenperspectief. In het genoemde raadsvoorstel is voorgesteld de extra kapitaallasten voor de jaren 2011 t/m 2014 van € 303.000 te dekken uit de algemene reserve, voor 2011 bedraagt dit € 91.000.

Voorgesteld nieuw beleid

Uitbreiding Heilig Hartschool in Lemelerveld € 218.500 *Nadeel vanaf 2009 € 19.100*
Op basis van de huisvestingsverordening en het Integraal Huisvestingsplan (IHP) is besloten de Heilig Hartschool in Lemelerveld met 1 lokaal uit te breiden en tijdelijke lokalen af te stoten (B&W besluit van 4 maart 2008). De investering bedraagt € 218.500, dit resulteert in een kapitaallast van € 19.100 vanaf 2009.

Niet gehonoreerde investeringen

Project frisse school € 1.500.000 *Nadeel vanaf 2010 € 112.500*
Er is veel aandacht voor de atmosfeer in schoollokalen. In 2008-2009 wordt daarom het project Frisse Scholen uitgevoerd. Halverwege dit jaar zijn de resultaten bekend en weten we hoe de situatie bij de scholen in onze gemeente is. Wij verwachten dat een aantal maatregelen getroffen moet worden. Bij de provincie wordt een aanvraag voor medefinanciering ingediend, waarbij ook peuterspeelzalen en kinderopvang zijn genoemd. Ook van de scholen zal een bijdrage worden gevraagd. De investering bedraagt € 1.500.000, dit resulteert in een kapitaallast van € 112.500 vanaf 2010.
Voorgesteld wordt om eerst het onderzoek te doen en dan pas te komen met voorstellen waarbij de mogelijke inzet van rijksmiddelen als gevolg van de kredietcrisis worden meegewogen.

Onderwijshuisvesting / IHP *PM*
Op basis van de leerlingenprognoses wordt bepaald of scholen recht hebben op uitbreiding (Verordening onderwijshuisvesting). Rond de zomer verwachten wij de recent ontvangen prognoses geïnterpreteerd te hebben. Naar het zich laat aanzien zijn er scholen die recht hebben op uitbreiding. Is daar inderdaad sprake van, dan zullen wij die resultaten meenemen bij de opmaak van de begroting 2010 en u daarover uiteraard informeren.
.

Programma 6 Cultuur, sport en recreatie

Hoofdkenmerken
Het programma omvat het openbaar bibliotheekwerk, het vormings- en ontwikkelingswerk, sport, kunst, amateuristische kunstbeoefening en cultuur, vrijwilligersbeleid, oudheidkunde en musea, openluchtrecreatie en multifunctionele accommodaties. De hoofdkenmerken van het toeristisch beleid zijn verwoord in de toeristisch recreatieve missie: "Ontwikkelen en versterken van de toeristisch/ recreatieve mogelijkheden, met name gericht op routegebonden, watergebonden, verblijfs- en dagrecreatie inspelend op en rekening houdend met natuur- en culturele waarden."

Voorgestelde budgetaanpassingen:

Drie O's voorstellen (Onuitstelbaar, Onontkoombaar of Onvoorzien)

Bijdrage restauratiekosten RK-Kerk H. Cyriacus Dalfsen *Nadeel 2009 € 30.000*
Het bestuur van de als gemeentelijk monument aangewezen RK-kerk 'H. Cyriacus', Wilhelminastraat 23 te Dalfsen heeft op grond van de Subsidieverordening instandhouding monumenten Dalfsen 2008 (art. 7 lid 3) een verzoek om een subsidiebijdrage in de kosten van restauratie en onderhoud ingediend. De kosten betreffen het vervangen van de leien dakbedekking, herstel van de door lekkage aangetaste dakconstructie, schilderen binnen- en buitenzijde, vervangen verwarmingsketel en elektra etc.. Voorgesteld wordt een bijdrage van € 30.000 toe te kennen in de restauratiekosten.

Verschuiven vaststellen cultuurhistorie-monumentenbeleid *Per saldo neutraal*
In 2008 is het cultuurhistorisch monumentenbeleid vastgesteld. De raad heeft daarbij besloten tot evaluatie van het archeologiebeleid in 2011. In de begroting is daarvoor in 2010 een bedrag van € 20.000 opgenomen. Dit bedrag valt in 2010 ten gunste vrij aan de rente algemene reserve en dient om deze reden te worden doorgeschoven naar 2011 en wordt dan weer onttrokken.

Cultuurondersteunende werkzaamheden: Tuin der Lusten *Per saldo neutraal*
Met de gemeente Ommen en het organiserende comité is afgesproken om, om het jaar, de Tuin der Lusten te subsidiëren. In 2009, 2011, 2013 etc. geeft Dalfsen een subsidie van € 10.000 in plaats van ieder jaar € 5.000. Per saldo is er uiteindelijk geen verschil.

Subsidieconvenant De Trefkoele 09-11 *Nadeel vanaf 2009 € 8.000*
Op basis van deze overeenkomst wordt aan de Trefkoele voor de jaren 2009 t/m 2011 een jaarlijkse subsidie beschikbaar gesteld van € 214.100. Deze subsidie wordt jaarlijks geïndexeerd. Daarnaast wordt compensatie verleend voor het vertrek van jeugdsoos Hey You. De compensatie voor huurderving is aflopend. Op basis van de subsidieovereenkomst moet de raming jaarlijks met een bedrag van afgerond € 8.000 opgeplust worden.

Compensatie huurderving vertrek Hey You *Nadeel 2009 € 7.500, 2010 € 5.000 en 2011 € 2.500*
Dekking uit exploitatiebudget Huis voor de Jeugd
Naast het hiervoor bij het Subsidieconvenant genoemde subsidie wordt compensatie verleend voor het vertrek van jeugdsoos Hey You. De compensatie voor huurderving is aflopend. De totale kosten van de compensatie (€ 15.000) worden ten laste gebracht van de exploitatiekosten van het Huis voor de Jeugd.

Uitvoeren regierol maatschappelijke stages v.o. (subs.Landstede) *Nadeel vanaf 2010 € 13.000*
Vanaf 2011 zijn de scholen voor Voortgezet Onderwijs verplicht hun leerlingen maatschappelijke stages aan te bieden. Van de gemeente wordt een regie/pr rol verwacht. Via de algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangen wij een bedrag van € 8.800 hiervoor (= geen geoormerkt bedrag) in 2009 oplopend naar € 13.000 in 2011. Voorgesteld wordt om vanaf 2010 € 13.000 beschikbaar te stellen ten laste van de algemene middelen.

Onderzoek haalbaarheid Kulturhus/De Schakel Nieuwleusen *Nadeel PM*
De vorming van een kulturhus in Nieuwleusen is voor die kern een positieve ontwikkeling in het Middengebied. Samenwerking tussen organisaties en optimalisering van gebruik van voorzieningen is het doel.

Extra huisvestingssubsidie Landstede Welzijn *Nadeel 2009 € 8.333, dekking onvoorzien*
Nadeel vanaf 2010 € 10.000
Landstede Welzijn Ouderen huurt een in 2005 geprivatiseerde huisvesting. Als gevolg van de gemaakte afspraken bleef de huur de eerste vijf jaar gesubsidieerd door de private partij. Nu wordt een meer kostendekkende huur gevraagd. Er zijn geen reële alternatieven en Landstede Welzijn kan dit bedrag niet opvangen binnen de begroting. Daarom vindt gedeeltelijke huurcompensatie plaats. De huurcompensatie voor het jaar 2009 bedraagt € 8.333 en kan ten laste van de post onvoorzien worden gebracht. De structurele kosten bedragen € 10.000 vanaf 2010.

Beleidsplan recreatie en toerisme 2011-2020 *Nadeel 2010 € 20.000*
dekking rente algemene reserve
Ook voor de periode na 2010 is een actueel beleidsplan recreatie en toerisme nodig om in te spelen op toeristisch recreatieve ontwikkelingen. De looptijd is afgestemd op de eindtermijn van de Missie en Visie Dalfsen 2020. Gevraagd wordt om hiervoor € 40.000 beschikbaar te stellen.
Het voorstel is om dit nieuw op te stellen beleidsplan door de gemeente zelf op te stellen en hiervoor € 20.000 beschikbaar te stellen. Dit kan gedekt worden uit de rente algemene reserve.

<u>Voorgesteld nieuw beleid</u>

Aanschaf monumentschildjes/herschrijven/drukken monumentenboek *Nadeel 2009 € 20.000*
De afgelopen jaren is het gemeentelijk monumentenbestand door aanwijzing van nieuwe objecten en afvoer van gemeentelijke monumenten, die nu binnen de complexbescherming van rijksmonumenten vallen, ingrijpend gewijzigd en uitgebreid.
Ooit heeft Dalfsenaar Jan van Lenteren al de gemeentelijke en rijksmonumenten beschreven in het boekje 'Dalfser Monumenten', daarbij voorzien van foto's door Johan Goutbeek. Onlangs is verzocht om het boekje, nu deze niet meer actueel is, te herzien en nieuwe objecten daaraan toe te voegen. Het boekje kan als relatiegeschenk dienen, maar dient intern ook als naslagwerk. Gelijktijdig is verzocht om, net als in het verleden, monumenten te voorzien van een schildje of embleem, zodat deze in het veld herkenbaar zijn. De te verwachten kosten bedragen hiervoor in 2009 € 20.000.

Ontmoetingsruimte Kulturhus Lemelerveld *Nadeel 2009 € 30.000*
Dekking uit post onvoorzien € 20.000
Dekking uit eenmalig verlaging subsidie € 10.000
Het Kulturhus moet een laagdrempelig gebouw zijn voor jong en oud, met ruimte voor ontmoeting. Bij het ontwerpen van het gebouw is dit element in de verdrukking gekomen. Het Kulturhus mist daardoor een laagdrempelige inloopruimte. Stichting Kulturhus de Mozaïek heeft in overleg met de vaste gebruikers hiervoor een plan ontworpen. De gemeente stelt hiervoor een bijdrage beschikbaar van € 30.000. Dit kan voor € 20.000 worden gedekt uit de post onvoorzien en voor € 10.000 door een eenmalige verlaging van de subsidie.

Verhoging subsidie huisvesting Kulturhus Lemelerveld *Nadeel 2009 € 37.500 en vanaf 2010 € 7.500*
Op basis van het evaluatierapport wordt voorgesteld: een structurele verhoging van de subsidies voor de huisvestingskosten van het Kulturhus met € 7.500 met ingang van 2009. Dit houdt verband met de praktijkcijfers voor energiekosten. En er wordt een eenmalige bijdrage voorgesteld voor de periode 1 april 2004 tot en met 31 december 2008 (terugwerkende kracht van de energiekosten) van € 30.000. Bij de overdracht van het gebouw in eigendom aan de stichting Kulturhus zal bij de voorwaarden waaronder de overdracht zal plaatsvinden onder andere nog aan de orde komen de extra kosten van beheer en de kosten van vervanging van de inventaris.

Niet gehonoreerde budgetaanpassingen

Uitvoering nota mantelzorg *Nadeel vanaf 2012 € 23.500*

- Met de Wavingelden kunnen de actiepunten die in de nota 'Mantelzorgers in beeld' staan gepland uitgevoerd worden t/m 2011. Vanaf 2012 is voor de doorlopende activiteiten een extra bedrag nodig van € 23.500. Het beleid voor mantelzorgers is gericht op het voorkomen van overbelasting van mantelzorgers zodat zij de zorg voor een naaste goed vol kunnen houden.

Voorgesteld wordt bij de Voorjaarsnota 2011 de afweging te maken of er structureel middelen beschikbaar kunnen komen.

Harmonisatie voorschoolse voorzieningen *Nadeel 2010 € 15.000*

In 2009 neemt de Tweede Kamer een besluit over de harmonisatie van de voorschoolse voorzieningen (kinderopvang en peuterspeelzaal). Verwacht wordt dat de wetswijziging ingaat per 1 januari 2010. Voor de uitvoering van de harmonisatie en de invoering van de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) in de eigen situatie is extra inzet en nieuw beleid noodzakelijk. Van de huidige middelen voor onderwijsbegeleiding mag 25% gebruikt worden voor de begeleiding van de peuterspeelzaal. Hiervoor wordt nu een project gedaan voor de invoering van een VVE programma. Om de voorschoolse educatie goed uit te kunnen voeren en de onderwijsbegeleiding daarnaast te blijven inzetten zijn extra middelen nodig voor de uitvoering en voor ambtelijke voorbereiding. De kosten hiervoor bedragen eenmalig € 15.000. Het voorstel is om eerst de wetswijziging af te wachten.

Intensivering vrijwilligerswerk via Steunpunt Vrijwilligerswerk *Nadeel vanaf 2010 € 32.000*

Het vrijwilligerswerk is de basis voor het goed functioneren van onze vele vrijwilligersorganisaties. Om de vrijwilligersorganisaties te ondersteunen is het steunpunt opgericht. Om het werk naar behoren te kunnen doen is het aantal uren voor ondersteuning in 2008 en 2009 uitgebreid van 4 naar 8 uur. De bekostiging heeft via de 1e tranche van de Wavin-gelden plaatsgevonden. Dit zijn incidentele middelen. Uit een enquête onder de vrijwilligersorganisaties en uit de drie contactavonden is gebleken dat meer ondersteuning aan organisaties nodig is. Daarom wordt via de na de zomer van 2009 uit te brengen nota vrijwilligersbeleid voorgesteld het aantal uren van 8 naar 12 te verhogen. Er is dus 2x € 12.000 structureel noodzakelijk. Daarnaast is het belangrijk om de vrijwilligers als lokale overheid in het zonnetje te zetten. Vanaf 2010 willen wij 1x per jaar daarvoor een dagdeel uittrekken. De kosten worden geraamd op € 8.000.
Voorgesteld wordt geen extra gelden voor de intensivering beschikbaar te stellen.

Combinatie functies sport/cultuur samenwerking met school *Nadeel vanaf 2011 € 85.000*

De regeling voor combinatiefuncties is gericht op het stimuleren van sport en culturele activiteiten in samenwerking met de scholen. Voor het stimuleren van samenwerking tussen (welzijns) organisaties en het inhoud geven aan het concept van de Brede School gedachte is het ontwikkelen van combinatiefuncties ook een goed middel. In 2008 is een proef gestart in de kern Dalfsen met het project Doe@ctief. Het bevorderen van samenwerking is ook een van de doelstellingen van de kadernota Wmo. In de kadernota Lokaal Educatieve Agenda is dit eveneens een belangrijk item. Behalve ambtelijke inzet zijn er in 2010 geen kosten voor de gemeente. De uren kunnen in de beschikbare capaciteit worden opgevangen. Vanaf 2011 betaalt het Rijk 40% van de kosten. In 2011 zijn de lasten voor de gemeente € 85.000. Vanaf 2012 zijn de structurele lasten € 140.000. Deze bijdrage zou door herschikking deels uit bestaande middelen voor sport en cultuur betaald worden, daarnaast kan een eigen bijdrage van derden gevraagd worden. De start van het project kan de eerste twee jaar in ieder geval budget neutraal, zonder bijdrage van derden. Streven is om de regeling uiteindelijk budget neutraal uit te voeren, dit is mogelijk bij een eigen bijdrage van 30% door derden. Door het verhogen van de eigen bijdrage kan de bijdrage van de gemeente verlaagd worden en kunnen zelfs de combinatiefuncties budget neutraal uitgevoerd worden. Dit is afhankelijk van de bereidheid van partners om een eigen bijdrage te betalen. Ook kan binnen de huidige budgetten gezocht worden naar oud beleid dat vervangen kan worden door dit nieuwe beleid.

Uitwerking kadernota jeugd, extra begeleiding jeugdsozen *Nadeel vanaf 2010 € 135.000*

Jeugd heeft een hoge bestuurlijke prioriteit. In 2009 wordt de kadernota jeugd vastgesteld. De uitwerking zal ongetwijfeld extra geld vragen. Het is te verwachten dat alleen al de jeugdsozen en het ambulant jongerenwerk in de drie kernen extra geld gaan kosten. Tijdens bestuurlijke overleggen met

onze welzijnskoepels Stichting Maatschappelijk Opbouw Nieuwleusen (SMON) en Landstede krijgen wij signalen dat de begeleiding van de jeugdsozen bijzondere aandacht verdient. Niet alles lijkt met vrijwilligerswerk op te lossen. Daarbij komt, dat de sozen op dit moment tijdelijk extra middelen toegewezen hebben gekregen. Meer financiële middelen, meer ambtelijke capaciteit voor regievoeren bij uitvoering nota (circa 200 uur op jaarbasis). De totale kosten komen neer op € 135.000 structureel vanaf 2010. Voorgesteld wordt eerst de vaststelling van de nota af te wachten

Sportpark Heidepark/visieplan Lemelerveld *Nadeel 2010 € 25.000*
In de notitie Grote projecten is er in eerste instantie van uitgegaan dat de uitvoering van de werkzaamheden in 2011 zouden worden gerealiseerd. Vanaf 2011 is aan exploitatielast een extra bedrag opgenomen in de begroting van € 25.000. Nu het er op lijkt dat de realisatie mogelijk een jaar eerder tot stand komt, dient de extra exploitatielast al in 2010 geraamd te worden. Aangezien dit twijfelachtig is wordt voorgesteld dit niet te honoreren, ook zijn er in het 1e jaar nauwelijks extra exploitatiekosten. Vanaf 2011 is deze last zoals gezegd al structureel in de meerjarenbegroting verwerkt.

Stimulering sportdeelname *Nadeel vanaf 2012 € 30.000*
Stimulering is belangrijk om sportuitval op 16/17 jarige leeftijd te voorkomen, daarnaast het voorkomen van bewegingsarmoede en daardoor een bijdrage te leveren aan de volksgezondheid. De insteek is om de uitvoering van de activiteiten extern te leggen. Via de Wavingelden is in het verleden stimuleringsgeld beschikbaar gesteld. Daar kunnen wij tot en met 2011 mee uit de voeten. Vanaf 2012 is structureel € 30.000 benodigd om dit voort te zetten.
Voorgesteld wordt bij de Voorjaarsnota 2011 de afweging te maken of er structureel middelen beschikbaar kunnen komen.

Beleidsplan recreatie en toerisme 2011-2020 *Nadeel 2010 € 20.000*
Ook voor de periode na 2010 is een actueel beleidsplan recreatie en toerisme nodig om in te spelen op toeristisch recreatieve ontwikkelingen. De looptijd is afgestemd op de eindtermijn van de Missie en Visie Dalfsen 2020. Gevraagd wordt om hiervoor € 40.000 beschikbaar te stellen.
Het voorstel is om dit nieuw op te stellen beleidsplan door de gemeente zelf op te stellen en hiervoor € 20.000 beschikbaar te stellen. Voorgesteld wordt om de overige € 20.000 niet te honoreren.

Bibliotheek *Nadeel vanaf 2010 € 40.000 structureel*
Nadeel vanaf 2009 € 8.000 per jaar gedurende 5 jaar incidenteel
Het bibliotheekbeleid voor de periode 2010-2013 vraagt een structureel budget van € 40.000 extra om de gemaakte prestatieafspraken uit te kunnen voeren. Daarnaast is incidenteel € 40.000 nodig om het concept basisbibliotheek/beleefbibliotheek te realiseren. Uit eigen middelen heeft de bibliotheek al circa € 200.000 vrijgemaakt. De € 40.000 incidenteel kan in vijf jaarlijkse termijnen van € 8.000 per jaar worden verstrekt.
Na het vaststellen van de voorjaarsnota gaan wij met het bibliotheekbestuur over aangepaste prestatieafspraken praten voor de periode 2010-2013, waarbij het realistisch is, dat andere beleidskeuzes gemaakt moeten worden.

Voorgestelde investeringen

Drie O's voorstellen (onuitstelbaar, onontkoombaar en onvoorzien)

Accommodatieprojecten Welzijn en Sport *Neutraal*
Bij de Voorjaarsnota 2008 heeft uw raad een netto investeringsbedrag beschikbaar gesteld van € 10,4 miljoen voor de volgende accommodatieprojecten:

1. Privatisering/meer multifunctioneel maken van De Schakel, Nieuwleusen
2. Project Sportontwikkeling Middengebied Nieuwleusen
3. Sportvoorzieningen Lemelerveld/herinrichting sportpark Heidepark
4. Wiekelaar/SWIEB Oudleusen
5. Behoefte binnensportaccommodaties Dalfsen en toekomst De Trefkoele
6. Kulturhusplannen Hoonhorst
7. Herinrichting Sportpark Gerner.

Bij het bedrag van € 10,4 miljoen is uitgegaan van de netto investeringsbijdrage van de gemeente in de verschillende projecten. De bruto investeringskosten zijn dus hoger; dit omdat de verenigingen en instellingen vanuit de 75%/25% regeling ook moeten bijdragen in de kosten en in een aantal gevallen ook nog specifieke afspraken van toepassing zijn.

Als vervolg op de besluitvorming over de Voorjaarsnota 2008 hebben wij in de afgelopen periode verder gewerkt aan een aantal projecten; waarbij op basis van de voortgang ook een becijfering is gemaakt van de benodigde investerings- en exploitatiekosten. Hoewel bij een aantal projecten de bedragen nog als voorlopig aangemerkt moeten worden, blijkt dat het budget van € 10,4 miljoen ontoereikend is om alle wensen te honoreren.

Dit betekent dat er keuzes gemaakt moeten worden. Om grip te houden op het budget en de voortgang van projecten niet te blokkeren stellen wij het volgende voor:

1. het project Trefkoele nieuwe stijl wordt losgekoppeld van het netto budget van € 10,4 miljoen. Dit om de voortgang van andere projecten niet te blokkeren. In verband hiermee wordt het aandeel van het project Trefkoele nieuwe stijl in het budget van € 10,4 miljoen, vastgesteld op afgerond € 2 miljoen, in mindering gebracht op het budget van € 10,4 miljoen. Over het project Trefkoele nieuwe stijl komt dus nog een afzonderlijke rapportage;
2. voor de overige projecten is een budget beschikbaar van € 8,5 miljoen (inclusief € 114.000 extra voor het Middengebied);
3. binnen dit budget is onvoldoende ruimte om alle wensen te honoreren. Om de voortgang van andere projecten niet te blokkeren wordt voorgesteld om voor de projecten Kulturhusplannen Hoonhorst en De Schakel te Nieuwleusen de keuze te maken om de plannen voor deze projecten in tweeën te knippen. Voor Hoonhorst komt dit er op neer, dat binnen het budget van € 8,5 miljoen ruimte is voor investeringen in het sportpark. Voor De Schakel betekent dit dat binnen het budget van € 8,5 miljoen een bedrag van € 850.000 beschikbaar is voor renovatie van het gebouw voor de huidige gebruikers. Dit is ook met de stichting overeengekomen bij de totstandkoming van de privatisering per 1 januari 2009.
4. de haalbaarheidsonderzoeken voor de kulturhusen in Hoonhorst en Nieuwleusen gaan wat ons betreft door. Gezien de financiële beperkingen die de gemeente momenteel heeft vinden wij het belangrijk om met onze partners in de onderzoeksfase (fase 1) een tussenstap te maken en te onderzoeken of er kansen zijn om tot een exploitabel geheel te komen. Wij vinden, dat de investeringen die gedaan moeten worden binnen de nieuwe exploitatie van de organisatie(s) opgevangen moeten worden. Dit betekent voor de gemeente en de gesubsidieerde organisaties die van de voorzieningen gebruik gaan maken budgettaire neutraliteit. De uitkomsten van de onderzoeken zullen wij met u bespreken.

Diverse recreatieprojecten Overijssels Vechtdal € 4.000 *Nadeel vanaf 2013 € 600*
Het betreft hier gemeentegrensoverschrijdende projecten die in Vechtdalverband worden opgestart en/of uitgevoerd te weten: natuurkatern, dag tip gids en het wandelnetwerk. De provincie is in navolging van het fietsroutenetwerk bezig met het ontwikkelen van een wandelroutenetwerk met uniforme bewegwijzering in deze regio. Ontwikkeling, besluitvorming en implementatie duurt ongeveer 1,5 jaar. Op dit moment wordt ingeschat dat de realisering in 2010 zal plaatsvinden. De raad heeft hiervoor al voor 2009 middelen beschikbaar gesteld. De dekking van dit project vindt plaats op basis van cofinanciering. Omdat hierover nog geen duidelijkheid bestaat is wel het totale investeringsbedrag opgenomen. De investering bedraagt € 4.000, dit resulteert in een extra kapitaallast van € 600 vanaf 2013. NB: de wandelroute geeft wel exploitatielasten maar deze zijn op dit moment nog niet bekend.

Uitvoeringsprogramma beleidsplan recreatie en toerisme € 25.000 *Nadeel vanaf 2013 € 3.750*
Voor het reguliere uitvoeringsprogramma is vanaf 2010 € 25.000 opgenomen als krediet. Een kwart van dit budget is beschikbaar gesteld voor de Toeristische Klankbordgroep. De overige driekwart is voor het inspelen op verzoeken vanuit de toeristische sector. Recente voorbeelden zijn: In Stap en Draf, Leontien's Ladies Ride, Merkontwikkeling Vechtdal Overijssel, Kunst om Dalfsen, Cultuurhist. Infoborden en Abel. De investering bedraagt € 25.000, dit resulteert in een extra kapitaallast van € 3.750 vanaf 2013.

Voorgesteld nieuw beleid

Recreatieve ontwikkeling de Stokte € 200.000 *Nadeel 2010 (netto) € 50.000*
Dekking egalisatiereserve reiniging € 50.000

Recreatieve ontwikkeling voormalige vuilstort de Stokte; extensieve invulling. Er zijn interessante koppelingen mogelijk met het toekomstig pontje, fietsroutenetwerk en wandelnetwerk. Daarnaast is het terrein gelegen nabij de bebouwde kom van de kern Dalfsen; toegankelijkheid en leefbaarheid. De kosten voor civiele aanpassingen van het terrein en inrichting van de openbare ruimte worden geschat op € 200.000. Dalfsen wil hiervan € 50.000 op zich nemen. Voor dekking van de realisatiekosten wordt getracht aansluiting te krijgen bij het programma Ruimte voor de Vecht (regionaal investeringsplan) en andere subsidieregelingen. Op basis besluitvorming gemeenteraad is deze investering opgenomen. Om dit project door middel van co-financiering te kunnen realiseren stellen wij u voor deze investering te dekken door aanwending van de egalisatiereserve reiniging.

Niet gehonoreerde investeringen

Museum Palthehof € 525.000 *Nadeel 2012 € 175.000*

Het museum Palthehof wil het museum uitbreiden met een aanbouw. Deze is bestemd voor de Union collectie en grammofooncollectie. Het museum heeft een investeringsbijdrage gevraagd van € 175.000. De totale investering wordt geraamd op € 525.000. Alle bedragen zijn prijsniveau 2008. Het voorstel is bij de voorjaarsnota 2008 ook opgevoerd en is toen niet gehonoreerd.

Molen Massier - meer dan malen alleen € 700.000 *Nadeel 2010 € 175.000*

Molen Massier is onlangs gerestaureerd en in oude glorie hersteld. Met TenneT-compensatiemiddelen wordt de omgeving van dit historisch element langs de ontginningsas Westeinde de komende jaren opgepakt: streekeigen-huis-en-erf project. Stichting molen Massier wenst de molen te ontwikkelen tot een (toeristische) steppingstone tussen het Vechtdal in het zuiden en het Reestdal in het noorden. De molen ligt in de nabijheid van het fietsroutenetwerk. Door het molenterrein een kwalitatieve impuls (theetuin, ontvangst/expositieruimte, educatie) te geven, kan de molen een centrale rol spelen bij de identiteit en de culturele activiteiten in het gebied Ruitenveen. Dit zal de leefbaarheid zeker ten goede komen. De geraamde investering is totaal € 700.000. Dalfsen wil hiervan € 175.000 op zich nemen. Voor de dekking werd getracht aansluiting te zoeken bij provinciale middelen, dit is echter niet gelukt.

Programma 7 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening

Hoofdkenmerken
Het programma omvat bijstandsverlening (inclusief inkomensvoorzieningen), werkgelegenheid, maatschappelijk werk, ouderenbeleid, gehandicaptenbeleid (met name Wet voorzieningen gehandicapten), minderhedenbeleid, sociaal cultureel werk, jeugdbeleid en kinderopvang.

Voorgestelde budgetaanpassingen:

Drie O's voorstellen (Onuitstelbaar, Onontkoombaar of Onvoorzien)

Afschaffing inleenvergoeding Larcom *Nadeel 2009 € 100.000*
Nadeel 2010 € 101.500
Nadeel 2011 € 103.000
Nadeel 2012 € 104.600
Dekking rente algemene reserve

Bij de Sanering en Reorganisatie van Larcom in 2006 zijn diverse financiële afspraken gemaakt. Bijvoorbeeld over de Bijzonder achtergestelde Lening (Bagl), twee leningen en over een zogeheten inleenvergoeding. Er was voor de gemeente Dalfsen een inleenvergoeding vastgesteld van circa € 5.000 in 2007 en € 128.000 in 2008. Voor de jaren daarna zouden nieuwe afspraken worden gemaakt. Eind 2008 kwam het bericht dat de inleenvergoedingen zouden worden afgeschaft en dat Dalfsen zelfs zou moeten bijbetalen aan de exploitatie van Larcom (B&W besluit van 3 november 2008). Uiteindelijk is het neutraal opgelost: geen inleenvergoeding en ook geen bijbetaling. Gevolg is dat de ingeboekte inleenvergoedingen voor de jaren 2009, 2010, 2011 en 2012 niet worden ontvangen. Deze nadelen kunnen worden gedekt uit de rente algemene reserve.

Modernisering WSW *Neutraal*

Door de modernisering van de Wsw krijgen individuele gemeenten een grotere verantwoordelijkheid voor de besteding van hun budget. Of dit in financieel opzicht voordeliger uitpakt, hangt ook af van de mogelijkheden die de gemeenten krijgen. Zolang de Wsw nog in GR-verband (gemeenschappelijke regeling) wordt uitgevoerd zijn de mogelijkheden vooralsnog beperkt. Beleid en prestaties van andere gemeenten en Wezo zelf zijn van meer invloed op de totale exploitatie van Wezo dan de eigen gemeentelijke keuzes. In GR-verband worden momenteel diverse deelprojecten uitgewerkt die voortborduren op de regionale visie die in januari 2009 in de Raad is geweest. Bijvoorbeeld een deelproject kostprijzen en een deelproject toekomstige samenwerking in GR-verband. Voorgesteld wordt om later dit jaar afzonderlijk de Wsw in de Raad te behandelen met daarbij een financieel perspectief, in plaats van in deze Voorjaarsnota.

Wet inburgering: subsidie stichting Vluchtelingenwerk *Nadeel 2009 € 22.500*
Nadeel 2010, 2011 € 13.000

Vorig jaar is bij Voorjaarsnota 2008 melding gemaakt van de nieuwe subsidieafspraken met de stichting Vluchtelingenwerk. Vanwege de extra taakstelling voor de gemeente Dalfsen voor huisvesting van statushouders en zogenaamde pardonners, is voor 2008 en 2009 de subsidie verhoogd tot een bedrag van € 44.500 per jaar. Tot en met 2007 was het bedrag € 22.000. Om die reden is de verhoging t.o.v. 2007 gesteld op € 13.000. Deze melding in de Voorjaarsnota 2008 is niet verwerkt in de meerjarenbegroting. Vandaar het voorstel om dit voor 2009, 2010 en 2011 te honoreren en de verhoging vanaf 2012 opnieuw te bezien.

Voorgesteld nieuw beleid

Project SMON voor jongeren met meervoudige problematiek *Nadeel 2009 € 17.100*
Dekking reserve maatschappelijke dienstverlening

De gemeente Dalfsen heeft een relatief klein aantal jongeren met meervoudige problematiek, die moeilijk werk kunnen vinden in eigen woon- en leefomgeving. Deze groep jongeren wordt gedeeltelijk opgevangen door een werkgever die ongeschoold werk biedt en bereid is jongeren met "bagage", zoals vroegtijdige schoolverlaters en jongeren met een Wajong uitkering in dienst te nemen. Het

SMON is bereid om voor deze jongeren in samenspraak met de afdeling Sociale Zaken en de leerplichtambtenaar een project op te zetten. Zij hebben hiervoor in overleg met de afdeling Sociale Zaken een subsidieaanvraag gedaan bij het fonds Start Foundation van totaal € 171.000 voor de periode van drie jaar. De eigen bijdrage dient tenminste 10% (is € 17.100) van de totale projectkosten te bedragen. Dit bedrag kan gedekt worden uit de reserve maatschappelijke dienstverlening.

Niet gehonoreerde budgetaanpassingen

Wet inburgering: subs. stichting Vluchtelingenwerk *Nadeel vanaf 2012 € 13.000*
Het voorstel luidt om dit voor 2009, 2010 en 2011 te honoreren (zie hiervoor) en de verhoging vanaf 2012 later opnieuw te bezien.

Wet inburgering, realiseren taalkoppels inburgeraars *Nadeel 2009 € 11.300*
Nadeel 2010 € 6.800
Nadeel 2011 € 4.500
In de meicirculaire 2009 van het ministerie van BZK komt een melding van het bedrag wat de gemeente Dalfsen gaat ontvangen voor het realiseren van taalkoppels voor inburgeraars in onze gemeente. Vanaf 1 juni 2009 ontvangt de gemeente Dalfsen dan de middelen in het gemeentefonds. In de periode juni t/m december 2009 ontvangt de gemeente Dalfsen 50% van het toegekende bedrag, in 2010 volgt 30% en in 2011 de resterende 20%. Dit voorstel nu afwijzen en meicirculaire afwachten.

Pakketmaatregel AWBZ, vangnet ivm bezuinigingen AWBZ *Nadeel vanaf 2010 € 127.000*
Vanaf 1 januari 2009 is er in de AWBZ sprake van een nieuwe functie begeleiding. Dit betekent dat er drastisch gesnoeid wordt in de toegang tot en omvang van de AWBZ. Het geheel moet op rijksniveau een bezuiniging van circa € 800 miljoen per jaar opleveren. Uit informatie van de VNG van 3 april blijkt dat vanaf 2010 als compensatie hiervoor € 127 miljoen in het gemeentefonds wordt gestort. Voor ons komt dit neer op een bedrag van circa € 127.000 per jaar.
In hoofdstuk 2 is hierover ook gerapporteerd. In de komende mei-circulaire zal hierover naar verwachting meer duidelijkheid komen.

Nieuwe aanbesteding Hulp bij het huishouden *Nadeel vanaf 2010 € 100.000*
Op dit moment wordt de nieuwe aanbesteding hulp bij het huishouden voorbereid met als ingangsdatum 1 januari 2010. Duidelijk is dat er fors hogere tarieven zullen gelden vanaf 2010. De nieuwe aanbesteding zal afgewacht worden.

Hogere kosten Wmo-vervoersvoorzieningen *Nadeel vanaf 2009 € 36.000*
Er is mogelijk sprake van structureel hogere kosten door: vervanging van vervoersvoorzieningen (zoals: scootmobielen), groter uitstaand bestand en hogere onderhoudskosten en toename gebruik regiotaxi. Incidenteel zal dit in 2009 gedekt kunnen worden uit de reserve maatschappelijke dienstverlening, indien nodig komen wij daar bij de Voorjaarsnota 2010 op terug of dit structureel meegenomen moet worden.

Hogere kosten Wmo-rolstoelen *Nadeel vanaf 2009 € 30.000*
Er is sprake van hogere kosten door vervanging van rolstoelen, individueel maatwerk, groter uitstaand bestand en hogere onderhoudskosten. Incidenteel zal dit in 2009 gedekt kunnen worden uit de reserve maatschappelijke dienstverlening, indien nodig komen wij daar bij de Voorjaarsnota 2010 op terug of dit structureel meegenomen moet worden.

Lagere kosten Wmo-woonvoorzieningen *Voordeel 2009 € 20.000*
Er worden iets lagere kosten verwacht voor uitgaven aan Wmo-woonvoorzieningen van € 20.000 incidenteel. Indien nodig komen wij daar bij de Voorjaarsnota 2010 op terug of dit als structureel voordeel meegenomen kan worden.

Programma 8 Volksgezondheid en milieu

Hoofdkenmerken
Het programma omvat de gemeentelijke activiteiten op het gebied van gezondheidszorg, afvalverwijdering en verwerking, riolering en waterzuivering en de begraafplaatsen. Bij de gezondheidszorg is er sprake van een regiefunctie voor de lokale overheid.

Voorgestelde budgetaanpassingen:

Drie O's voorstellen (Onuitstelbaar, Onontkoombaar of Onvoorzien)

Invoering elektronisch kinddossier (EKD) *Nadeel 2009 € 123.000, vanaf 2010 € 35.000*
Gemeenten dragen op grond van de Wet Publieke Gezondheid de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg. De jeugdgezondheidszorg zet stappen naar een sluitende zorgketen. Dit vraagt om goede, toegankelijke, beschikbare en overdraagbare informatie over het kind. Gemeenten hebben daarom de (wettelijke) verplichting gekregen zorg te dragen voor invoering van het elektronisch kind dossier (EKD) in de jeugdgezondheidszorg. Dit moet de nog grotendeels papieren dossiers bij jeugdgezondheidszorg-instellingen gaan vervangen. Eind 2009 moet overal het EKD zijn ingevoerd. Voor de invoering worden naast structurele kosten vanaf 2009 (€ 35.000) ook eenmalige kosten van € 88.000 in 2009 gemaakt.

Voorgesteld nieuw beleid

Klimaat- en duurzaamheidsbeleid (energieaanpak Bestaande Bouw) *Nadeel 2010 € 275.000*
Dekking egalisatiereserve reiniging
In 2008 is het meerjarenprogramma klimaat- en duurzaamheid 2009 – 2012 vastgesteld door u. Uitgangspunt van dit programma is een volledig CO2-neutraal Dalfsen in 2025. Daarbij is als tussenkader geformuleerd dat er in 2015 sprake moet zijn van een CO2 neutraliteit met de omvang van het energieverbruik van alle huishoudens. Om dit te bereiken moeten er forse energiemaatregelen worden getroffen in de bestaande woningbouw. Complicerende factor hierbij is dat ongeveer 80% van de bestaande woningvoorraad particuliere woningeigenaren betreffen, die moeilijk te bereiken zijn.

Bij de vaststelling van het meerjarenprogramma heeft u een incidenteel krediet beschikbaar gesteld van € 400.000 voor de uitvoering. In dit bedrag is ongeveer € 50.000 opgenomen voor het opzetten en inrichten van een Energieloket. Doel van dit Energieloket is om particuliere woningeigenaren te stimuleren energiemaatregelen te nemen. Op dit moment blijkt uit ervaringen in andere gemeenten dat op deze basis maar een klein percentage van de particuliere woningeigenaren wordt bereikt. Ook uit onderzoek blijkt dat huiseigenaren pas geld steken in maatregelen als die niet teveel moeite kosten, voldoende comfort opleveren en het financiële plaatje klopt. Om nu onze ambities te bereiken moet er een andere aanpak komen die zich ook wel laat vertalen in: Verleiden en Ontzorgen. De totale kosten van dit project bedragen € 1.085.000. Door het beschikbaar stellen van € 275.000 uit de egalisatie reserve reiniging en de inzet van de toegekende subsidies van SenterNovem en de Provincie Overijssel (totaal € 220.000) is de helft van de totale projectkosten gedekt. Via aanvullende subsidies van het Rijk en/of de Provincie hopen wij de komende jaren tot een totale uitvoer van het project te komen.

Niet gehonoreerde budgetaanpassingen

Integrale regionale uitvoering prioriteiten preventief gezondh.beleid *Nadeel 2010 € 40.000*
In 2008 is de nota lokaal preventief gezondheidsbeleid vastgesteld. Ook andere gemeenten in de regio hebben een lokale gezondheidsnota, daarbij komen een aantal prioriteiten en doelstellingen overeen. De bevordering van gezondheid, gezonde leefstijl en leefomgeving is gebaat bij een intensieve integrale aanpak die in Zwolle al tot successen heeft geleid. De GGD kan deze aanpak met lokale gezondheidsbevorderaars verbreden tot een integrale gezamenlijke aanpak voor de gehele regio. De kosten voor uitvoering, personeel en materiaal worden geraamd op gemiddeld € 40.000 per regiogemeente. Uitvoering zou plaats moeten vinden in de periode 2010-2013. Een voorstel met deze strekking is voorgelegd aan de portefeuillehouders openbare gezondheid in de regio. Het regionaal

Portefeuillehoudersoverleg openbare gezondheid heeft hierover nog geen uitspraak gedaan. De begroting van de regio zal afgewacht worden.

Invoering Centrum Jeugd en Gezin (CJG) *Nadeel 2009 en 2010 € 35.000*
In iedere gemeente moet uiterlijk in 2011 een fysiek CJG zijn gerealiseerd. In Dalfsen is het streven om in 2009 van het JGZ-plein een CJG te maken en de consultatiebureaus in Nieuwleusen en Lemelerveld in 2010 als een CJG (met lokaal maatwerk) te laten functioneren. Deze ontwikkeling vraagt om een andere aanpak van de Jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar en Jeugdgezondheidszorg 4-18 jaar (waar het JGZ-plein Dalfsen een voorloper in is) en om afstemming met de ketenpartners als maatschappelijk werk, Bureau Jeugdzorg, kinderopvang, peuterspeelzalen en scholen, en andere organisaties.
De ontwikkeling van het CJG betekent ook dat de samenwerking in het Kans-netwerk hierop aangepast wordt. Dit alles vraagt tijdens de overgangsperiode om een goede begeleiding van het proces. In de werkgroep die zich in samenwerking met de gemeente Ommen bezighoudt met de CJG ontwikkeling wordt gesproken over de gewenste inzet van een kwartiermaker gedurende een bepaalde periode (kosten circa € 40.000). Naast het fysieke CJG, speelt internet een steeds belangrijker rol. In regioverband wordt momenteel gekeken naar de mogelijkheden voor een lokale/regionale website. Daarmee zullen ontwikkelkosten gemoeid zijn die nu nog niet zijn te bepalen. (kosten circa € 15.000). Wanneer het CJG in 2009 en 2010 van start gaat zal ook de bevolking van Dalfsen hierover geïnformeerd moeten worden. Dit vraagt naast de reguliere communicatie die over opvoeden en opgroeien plaatsvindt, specifieke aandacht rond de opening (kosten € 15.000). Ook de betrokken instellingen zullen hierin bijdragen.
De totale (geschatte) kosten bedragen € 70.000 voor twee jaar (€ 35.000 per jaar). De beleidsnota CJG die later dit jaar verschijnt zal nader inzicht geven in invoeringskosten en in structurele kosten van de ontwikkeling van het CJG. Deze beleidsnota zal afgewacht worden.

Aed's tbv preventief volksgezondheidsbeleid: tbv EHBO vereniging *Nadeel 2009 € 10.000*
Ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de EHBO Dalfsen in september 2009 alle EHBO verenigingen 1 extra AED schenken.
Eventueel dekking zoeken binnen bestaande budgetten.

Voorgestelde investeringen

Drie O's voorstellen (onuitstelbaar, onontkoombaar en onvoorzien)

Vervanging rioolspuit wijkteam Dalfsen *Nadeel 2012 € 800*
Dekking egalisatiereserve riolering
De vervanging van de rioolspuit gaat € 14.000 kosten in plaats van € 9.000. Dit leidt tot hogere kapitaallasten van € 800. Dekking vindt plaats uit de egalisatiereserve riolering.

Maatregelen uitvoering Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) *Nadeel vanaf 2013 € 95.800*
Dekking egalisatiereserve riolering
Op 15 mei 2007 is het nieuwe GRP 2007-2011 en Rioolbeheerplan 2007-2012 vastgesteld. In deze conceptplannen zijn diverse vervangingen, renovaties, reparaties, onderzoeken en optimalisaties opgenomen. De maatregelen komen voort uit rioolinspecties (kwaliteit), reguliere vervangingen (levensduur) en veranderende richtlijnen en wetgeving. De onderzoeken zijn met name nodig om te kunnen inspelen op veranderende omgevingsfactoren en te voldoen aan wet- en regelgeving (o.a. Kaderrichtlijn Water, Wet Milieubeheer en Waterbeleid 21e eeuw). De kosten van de maatregelen worden gedekt door de inkomsten rioolrecht. Er wordt gestreefd naar gecombineerde werkzaamheden met o.a. de investering 'Wegen binnen de bebouwde kom'. Voor 25% van de vervangingen zijn kosten aan de verharding inbegrepen. De genoemde budgetten zijn gebaseerd op het GRP en het Rioolbeheer plan. Het investeringsbedrag van € 883.000 voor de nieuwe jaarschijf 2013 is gebaseerd op de verhoging volgens het GRP. Daarnaast is een bedrag voor gemalen opgenomen in het investeringsjaar 2013. Dit bedrag was voor 2012 voorzien maar nog niet opgenomen. Genoemd investeringsbedrag leidt tot een kapitaallast van € 95.800. Dekking vindt plaats uit de egalisatiereserve riolering.

Uitvoeringsprogramma Waterplan € 190.000 *Nadeel vanaf 2013 € 22.800*
Dekking egalisatiereserve riolering

In mei 2007 is het Waterplan en het gerelateerde nieuwe GRP voor 2007-2011 vastgesteld. In het Waterplan zijn diverse onderzoeken en verbeteringsmaatregelen aan het totale waterstelsel (afvalwater, hemelwater en grondwater) opgenomen. Deze maatregelen zijn nodig om te kunnen inspelen op de veranderende omgevingsfactoren, maatschappelijke ontwikkelingen en wetgeving te kunnen blijven voldoen zoals Waterbeleid 21^{e} eeuw en de Kader Richtlijn Water. De genoemde budgetten zijn gebaseerd op het Waterplan en hebben betrekking op Ruimte voor stedelijk water (€ 75.000); diversenonderzoek in het kader van: Schoon water (€ 50.000); en diverse maatregelen in het kader van: Genieten van water (€ 55.000); en water communicatie en organisatie (35.000). Dit voorstel heeft betrekking op de nieuwe jaarschijf 2013. De investering bedraagt € 190.000, wat neer komt op een kapitaallast van € 22.800. Dekking vindt plaats uit de egalisatiereserve riolering.

Urnenzuil begraafplaats Nieuwleusen € 14.000 *Nadeel vanaf 2010 € 1.300*

De uitbreiding van de capaciteit voor asbezorging op de begraafplaats Nieuwleusen was aanvankelijk gepland voor 2012/2013. De uitgifte van de urnennissen verloopt echter sneller dan gepland. De verwachting is dat al in 2010 over moet worden gegaan tot het plaatsen van een nieuwe urnenzuil. Deze investering van € 14.000 levert een kapitaallast op van € 1.300 per jaar.

Programma 9 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Hoofdkenmerken
De gemeente moet beschikken over een actueel ruimtelijk- en volkshuisvestingsbeleid (omgevingsbeleid) waarmee op een adequate manier kan worden ingespeeld op wettelijke kaders en maatschappelijke ontwikkelingen. Het programma omvat de vaststelling van bestemmingsplannen, realisatie van bouwlocaties, het scheppen van voorwaarden voor het verbeteren van de kwaliteit van het woon-, werk-, en leefmilieu. Het in samenspel met de woningbouwverenigingen en marktpartijen ontwikkelen van de woningvoorraad in kwalitatieve- en kwantitatieve zin, die zoveel mogelijk aansluit bij de eigen woningbehoefte. Er op toezien dat de specifieke woningvoorraad beschikbaar blijft voor de doelgroep.

Voorgestelde budgetaanpassingen:

Drie O's voorstellen (Onuitstelbaar, Onontkoombaar of Onvoorzien)

Vermindering baten bouwleges meer vergunningvrij bouwen *Nadeel vanaf 2010 € 80.000*
Door de invoering van de omgevingsvergunning per 1 januari 2010 komt er ook een nieuw Besluit Omgevingsrecht. De huidige concepten van dit besluit laten zien dat er meer vergunningvrij gebouwd mag worden. Dit betekent dat er structureel minder aanvragen om bouwvergunningen worden ingediend en er dus structureel minder leges inkomsten zijn. Aangezien het voornamelijk om kleine bouwwerken gaat (lage bouwsom) is het effect beperkt. De verwachting is dat het gaat om een nadeel van ongeveer € 80.000 structureel. Om de personele consequentie op te vangen is in het dekkingsplan een taakstelling personeel opgenomen van € 60.000 vanaf 2010.

Actualiseren bestemmingsplannen *Nadeel 2010 € 30.000 en vanaf 2011 € 15.000*
Dekking reserve volkshuisvesting
De gemeente is verplicht bestemmingsplannen actueel te houden (eens in de tien jaar). Via de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening staat hier de sanctie op dat, wanneer hier niet aan wordt voldaan, er geen bouwleges meer worden geheven. Daarnaast is het altijd belangrijk plannen actueel te houden. Als eerste zal in 2009 begonnen worden met het actualiseren van het bestemmingsplan buitengebied. Tegelijkertijd is het belangrijk dat we voor de verschillende plannen buitengebied één plan buitengebied maken. Dit betekent dat de post bestemmingsplannen kernen in 2010 met € 30.000 moet worden verhoogd en vanaf 2011 met structureel € 15.000. Dekking zal plaatsvinden uit de reserve volkshuisvesting.

Structuurvisie voor het buitengebied *Nadeel 2009 en 2010 € 25.000*
Dekking rente algemene reserve
Volgens de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening is het ook verplicht een structuurvisie voor het buitengebied te hebben. Daarnaast zal de provincie Overijssel gemeentelijke plannen toetsen aan de Omgevingsvisie en de eigen gemeentelijke structuurvisie. De structuurvisie is dus ook een belangrijk beleidsdocument voor het maken van ruimtelijke plannen en de onderbouwing daarvan naar andere instanties. Het is de bedoeling bij het maken van de structuurvisie voor het buitengebied de plattelandsvisie als basis te betrekken. In het kader daarvan is al veel onderzoek verricht en zijn ook al beleidsuitspraken gedaan. Gevraagd wordt een verhoging van het budget voor 2009 en 2010 met € 50.000. Het voorstel is om de helft hiervan te honoreren (€ 25.000 per jaar) en te dekken uit de rente algemene reserve en de rest af te wijzen.

Niet gehonoreerde budgetaanpassingen

Onderzoek inrichting nieuwe werkplek omgevingsvergunning *Nadeel 2011 € 5.000*
Digitaal indienen en afhandelen van (bouw)vergunningen is een hot item. Met de komst van de omgevingsvergunning kan de aanvrager bepalen of er digitaal of op papier wordt ingediend. Het afhandelen van digitale aanvragen en het technisch toetsen van digitale tekeningen vraagt waarschijnlijk om een aanpassing van de werkplek. Dit onderzoek (á € 5.000) moet duidelijk maken wat de consequenties

voor de werkplek zijn en de eventuele investeringsbedragen verduidelijken. Dekking moet plaatsvinden binnen bestaande budgetten.

Verhoging advieskosten ivm nieuwe wet Ruimtelijke Ordening *Nadeel vanaf 2010 € 8.000*
Door de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening (vervallen artikel 19, lid 2 oud) zullen vaker bestemmingsplanprocedures gevolgd moeten worden. Dit betekent dat meer advieskosten gemaakt zullen worden. Deze kunnen voor een groot deel verhaald worden op initiatiefnemers. Ook de digitale ontsluiting van bestemmingsplannen brengt structureel meer kosten met zich mee. Nu de gemeenteraad kaders heeft gesteld voor inbreidingslocaties en in een groot aantal gevallen vooraf een stedenbouwkundige visie moet worden gemaakt, zal ook dit een verhoging van advieskosten betekenen. Het is daarom nodig het budget met ingang van 2010 structureel te verhogen met € 8.000. Dekking zoeken binnen de bestaande begroting.

Structuurvisie voor het buitengebied *Nadeel 2009/2010 € 25.000*
Gevraagd wordt een verhoging van het budget voor 2009 en 2010 met € 50.000. Het voorstel is om de helft hiervan te honoreren (€ 25.000 per jaar) te dekken uit de rente algemene reserve en de rest af te wijzen. Hiervoor dient binnen de bestaande budgetten dekking gevonden te worden (zie toelichting bij de 3 O's).

Uitvoeren projecten gebiedsgerichte ontwikkeling *Nadeel 2013 € 179.000*
De gemeenten Dalfsen en Ommen, waterschap Groot Salland en de provincie hebben de intentie uitgesproken om in een periode van tien jaar de projecten uit gebiedsuitwerking Dalmsholte uit te voeren. De totale kosten zijn € 871.000. Verspreid over tien jaar betekent dit een jaarlijkse gemeentelijke bijdrage aan Dalmsholte van € 90.000. Het restant van € 89.000 betreft met name de co-financiering door de gemeente bij te verwerven subsidies. Voor de jaren 2010, 2011 en 2012 zijn reeds bedragen van € 179.000 per jaar opgenomen op het investeringsplan. Voor 2013 wordt voorgesteld hier een vervolg aan te geven. Dit voorstel betreft de nieuwe jaarschijf 2013. Het voorstel wordt afgewezen, waarbij wij ons realiseren dat mogelijke subsidies worden misgelopen als er geen sprake van co-financiering kan zijn.

Voorgestelde investeringen

Drie O's voorstellen (onuitstelbaar, onontkoombaar en onvoorzien)

Aanleg en herstel groene projecten (LOP) € 240.000 *Nadeel vanaf 2011 € 3.800*
In 2009 wordt het Landschaps Ontwikkelings Plan vastgesteld. Dit plan heeft een looptijd van 10 jaar. Hieraan is een ruim uitvoeringsprogramma gekoppeld. Via de zogenaamde "Tennetgelden" zijn voor de jaren 2010 en 2011 de nodige bedragen voor uitvoeringsprojecten in het Tennetgebied opgenomen. De voorgestelde bedragen voor 2010 en 2011 zijn aanvullend voor het resterende grondgebied van Dalfsen. Vanaf 2012 komen de Tennetgelden te vervallen. Dit is de reden waarom voor 2012 en 2013 een hoger bedrag is geraamd voor het uitvoeringsprogramma van het LOP. Ook de kosten voor de zogenaamde "Groene en Blauwe diensten" worden hieruit betaald. Via de Groene en Blauwe diensten, waarbij de Provincie het bedrag verdubbeld, wordt naast de aanleg en herstel van (groene) landschapsprojecten ook geïnvesteerd in het onderhoud van landschapselementen. In de begroting 2010 is al rekening gehouden met een investering van € 50.000. Gevraagd wordt nu deze investering uit te breiden naar € 240.000, dit zou resulteren in een kapitaallast van € 7.500 vanaf 2011. Het voorstel is om niet de totale investering te honoreren maar de helft. Dit komt neer op kapitaallasten vanaf 2011 van circa € 3.800.

TenneT-compensatieprojecten € 330.000 *Nadeel 2010 € 17.600 en vanaf 2011 € 14.600*
Eind 2007 hebben het ministerie van Economische Zaken, de landelijke netbeheerder TenneT en de provincies Drenthe en Overijssel een onderhandelingsakkoord gesloten over de instandhouding van de hoogspanningslijn Hoogeveen – Zwolle. Ter compensatie stelt TenneT budget beschikbaar ter versterking van natuur- en landschapswaarden voor in totaal € 660.000. De compensatiemiddelen worden als extra financiering van het provinciale Meerjaren Programma voor het landelijk gebied (*pMJP*) ingezet en maken dus deel uit van het pMJP-convenant t/m 2013.
De middelen worden ingezet voor realisatie van groen-blauwe diensten (2010 en 2011) en beheer groen-blauwe diensten (doorlooptijd 21 jaar):

- Organisatie aanleg en herstel landschappelijke elementen € 23.900
- Aanleg landschappelijke elementen € 16.700
- Herstel landschappelijke elementen € 27.400
- Onderhoud landschappelijke elementen (21 jaar): fonds € 115.300
- Streekeigen erven projecten (rode elementen) € 59.000
- Streekeigen erven projecten (groene elementen) € 87.700

De provincie Overijssel en TenneT richten zich op realisatie uiterlijk in 2011 (uitzondering is het duurzaamheidsfonds). Voor de financiering van TenneT-compensatieprojecten wordt de volgende systematiek gehanteerd: Dalfsen: 25%, provincie: 25%, TenneT: 50%. Voor ons komt dit neer op een investeringsbijdrage van € 330.000. Uitgesplitst is dit in 2010 € 177.000 en voor 2011 € 153.000. De kapitaallasten hiervan bedragen € 17.600 in 2010 en € 14.600 vanaf 2011.
Deze investering is opgenomen om cofinanciering vanuit de provincie/TenneT veilig te stellen. Als dit budget niet beschikbaar wordt gesteld komen ook de reserveringen van provincie en TenneT te vervallen.

Niet gehonoreerde investeringen

Aanleg en herstel groene projecten (LOP) € 240.000 *Nadeel vanaf 2011 € 3.800*
Gevraagd wordt nu deze investering uit te breiden naar € 240.000, dit zou resulteren in een kapitaallast van € 7.500 vanaf 2011. Het voorstel is om niet de totale investering te honoreren maar de helft. Dit komt neer op kapitaallasten vanaf 2011 van circa € 3.800 (zie toelichting bij de 3 O's).

Bijlagen:

1. Overzicht gehonoreerde budgetaanpassingen (bedragen in euro's; - = voordeel)

Overzicht voorstellen 3 O's

Progr.	Omschrijving	2009	2010	2011	2012	2013
1	EGEM-Realisatieplan uitbreiding digitale dienstverl.	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000
1	> WION tlv reserve riolering	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
1	Optimalisatie WOZ-bestand	35.000				
1	(extra) Kosten Grootsch.Basis Kaart Nederland	18.300				
1	Diverse besparingen op salariskosten	-75.000	-150.000	-200.000	-200.000	-200.000
1	ondersteuning griffie	15.000				
1	> dekking knelpuntenpot	-15.000				
3	Budgetaanpassing onderhoud openbare ruimte		20.450	20.450	20.450	20.450
3	Realisatie halteplan		1.600	1.600		
3	Optimalisatie maatregelen Duurzaam veilig: 30 en 60km gebieden	500	500	500	500	500
5	Opstellen vijfjaarlijkse afrekening Openbaar/bijzonder ow			8.500		
5	> dekking reserve onderwijshuisvesting			-8.500		
6	Bijdrage restauratiekosten RK-Kerk H. Cyriacus Dalfsen	30.000				
6	Verschuiven vaststellen cultuurhistorie-monumentenbeleid		-20.000	20.000		
6	> ten gunste van rente algemene reserve		20.000	-20.000		
6	Cultuuronderst. Werkzhdn. Tuin der Lusten		-5.000	5.000	-5.000	5.000
6	Subsidieconvenant De Trefkoele 09-11	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
6	Compensatie huurderving vertrek Hey You (jeugdsoos)	7.500	5.000	2.500		
6	> dekking Huis voor de Jeugd	-7.500	-5.000	-2.500		
6	Uitvoeren regierol maatschappelijke stages v.o. (subs.Landstede)		13.000	13.000	13.000	13.000
6	Extra huisvestingssubsidie Landstede Welzijn	8.333	10.000	10.000	10.000	10.000
6	> dekking onvoorzien	-8.333				
6	Beleidsplan recreatie en toerisme 2011-2020		20.000			
6	> dekking rente algemene reserve		-20.000			
7	Afschaffing inleenvergoeding Larcom	100.000	101.500	103.000	104.600	
7	> dekking rente algemene reserve	-100.000	-101.500	-103.000	-104.600	
7	Wet inburgering: subsidie stichting Vluchtelingenwerk	22.500	13.000	13.000		
8	EKD: Thuiszorg	89.000	23.000	23.000	23.000	23.000
8	EKD: GGD IJsselland	34.000	11.500	11.500	11.500	11.500
9	vermindering baten bouwleges meer vergunningvrij bouwen		80.000	80.000	80.000	80.000
9	Actualiseren bestemmingsplannen		30.000	15.000	15.000	15.000
9	> dekking reserve volkshuisvesting		-30.000	-15.000	-15.000	-15.000
9	Structuurvisie voor het buitengebied	25.000	25.000			
9	> dekking rente algemene reserve	-25.000	-25.000			
	Totaal drie O's voorstellen	**188.300**	**52.050**	**12.050**	**-12.550**	**-2.550**

Overzicht voorgesteld nieuw beleid

Progr.	Omschrijving	2009	2010	2011	2012	2013
1	Mediatraining college, secr.dir.en b&c		3.250			
1	> dekking opleidingsbudget		-3.250			
1	Poolmanager samenwerking ICT	8.500	25.000			
1	Inkoopbeleid/inkoopadviseur		25.000	25.000	25.000	25.000
1	> vanaf 2011 taakstelling			-25.000	-25.000	-25.000
1	ondersteuning griffie		24.000			
1	> dekking rente algemene reserve		-24.000			
1	Deelname Benchmark PZ en Bouwen en wonen			14.000		
1	> dekking rente algemene reserve			-14.000		
1	Onderz.formatieve gevolgen invoering Klanten Contact Centrum			10.000		
1	> dekking rente algemene reserve			-10.000		
3	Extra budget groot onderhoud wegen		32.500	52.500	72.500	92.500
3	Groot onderhoud aan onverharde wegen			20.000		
3	> dekking rente algemene reserve			-20.000		
3	Uitbreiding Fietsenstalling NS-station		19.300			
3	> dekking rente algemene reserve		-19.300			
6	Aanschaf monumentschildjes/herschrijven/drukken monumentenboe	20.000				
6	Ontmoetingsruimte Kulturhus	30.000				
6	> dekking uit post onvoorzien	-20.000				
6	> dekking uit eenmalige verlaging subsidie	-10.000				
6	Verh. Subs huisvesting Kulturhus	37.500	7.500	7.500	7.500	7.500
7	Project SMON voor jongeren met meerv. problematiek	17.100				
7	> dekking reserve maatschappelijke dienstverlening	-17.100				
8	Klimaat- en duurzaamheidsbeleid energie aanpak bestaande bouw		275.000			
8	> dekking egalisatiereserve reiniging		-275.000			
	Totaal voorgesteld nieuw beleid	**66.000**	**90.000**	**60.000**	**80.000**	**100.000**

Overzicht overige voorstellen

Progr.	Omschrijving	2009	2010	2011	2012	2013
1	Onderhoud intranet en upgrade www.dalfsen	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
1	Gedeeltelijke realisatie inkooptaakstelling door minder abonnementen		-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
1	Hertaxatie verzekerde waarde gemeentelijke eigendommen	15.000				
1	Lagere kosten Ford bestelauto wijkteam Nieuwleusen		-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
1	Lagere kosten Ford bestelauto wijkteam Nieuwleusen			-3.000	-3.000	-3.000
3	besparing energie openbare verlichting		-1.200	-1.200	-1.200	-1.200
	Totaal overige wijzigingen	**22.500**	**-26.700**	**-29.700**	**-29.700**	**-29.700**

2. Overzicht gehonoreerde investeringen (bedragen in euro's; - = voordeel)

Overzicht voorstellen 3 O's

Progr.	Investeringsplan 2010-2013	Investering	2009	2010	2011	2012	2013
1	E-formulieren (uitvoering in 2009)	25.000	7.500				
1	EGEM-realisatieplan uitbreiding digitale dienstverlening	106.700	23.000	9.000			
1	> WION tlv reserve riolering		-5.000				
3	Aanschaf aanhangstrooier achter tractor tbv gladheidsbestrijding	30.000		4.500			
5	Nieuwbouw school Kleine Veer/De Schakel	2.000.000			91.000	-5.000	
6	Accommodatieprojecten welzijn en sport (neutraal)						
6	Diverse recreatieprojecten Overijssels Vechtdal	4.000					600
6	Uitvoeringsprogramma beleidsplan recreatie en toerisme	25.000					3.750
8	Vervanging rioolspuit wijkteam Dalfsen	5.000				750	
8	> dekking egalisatie reserve riolering					-750	
8	Maatregelen uitvoering GRP	883.000					95.776
8	> dekking egalisatie reserve riolering						-95.776
8	Uitvoeringsprogramma Waterplan	190.000					22.800
8	> dekking egalisatie reserve riolering						-22.800
8	Urnenzuil begraafplaats Nieuwleusen	14.000		1.260			
9	Aanleg en herstel groene projecten (LOP)	240.000			3.750	3.750	3.750
9	TenneT-compensatieprojecten: bijdrage Dalfsen (25%)	330.000		17.600	14.600		
	Totaal drie O's voorstellen		**25.500**	**32.360**	**109.350**	**-1.250**	**8.100**

Overzicht voorgesteld nieuw beleid

Progr.	Investeringsplan 2010-2013	Investering	2009	2010	2011	2012	2013
1	Verbetering/uitbreiding Raadlive	20.000	6.000				
3	Renovaties openbare verlichting en energiebesparende maatreg.	300.000					
3	> dekking reserve volkshuisvesting	-300.000					
3	Herinrichten/opwaarderen woonomgeving/straten en pleinen	200.000					
3	> dekking reserve volkshuisvesting	-200.000					
3	Infrastructuur:	PM					
3	N35 3 fasen	PM					
3	N340 aanpassingen onderliggend wegennet	PM					
3	Verbreden Jagtlusterallee tot komgrens, incl.aansl.Westeinde	PM					
3	Groot onderhoud en renovaties speelplaatsen	140.000			4.500	4.500	7.500
5	Uitbreiding Heilig Hartschool in Lemelerveld (1 lokaal)	218.541		19.100			
6	Recreatieve ontwikkeling de Stokte (herontw.voormalig vuilstort)	200.000		50.000			
6	> dekking egalisatiereserve reiniging	-50.000		-50.000			
6	> cofinanciering Ruimte voor de Vecht	-150.000					
	Totaal voorgesteld nieuw beleid		**6.000**	**19.100**	**4.500**	**4.500**	**7.500**

Overzicht overige voorstellen

Progr.	Investeringsplan 2010-2013	Investering	2009	2010	2011	2012	2013
1	Intranet en website (oorspr.50.000)	-25.000				-7.500	
1	ICT- Microsoft Office	70.000				21.000	
1	ICT software (brandweer)	13.678		990	1.020	1.035	1.060
1	ICT vervanging	505.000					156.000
1	Koffieautomaten	25.000					4.820
1	> dekking kostenplaats huisvesting						-4.820
1	Paternosterkast	22.500					3.000
1	> dekking kostenplaats huisvesting						-3.000
1	Scanner(s) Post en archief + F&B	10.000					2.500
1	Vervangen aktiewagen wijkteam buitengebied	12.000			1.800		
1	Vervanging Ducker klepelmaaier	5.500				1.200	
1	Vervanging Fendt tractor	40.000					7.000
1	Vervanging Ford bestelbus wijkteam buitengebied	-1.000		-200			
1	Vervanging Ford bestelauto wijkteam Nieuwleusen	30.000		5.250			
1	Vervanging Ford bestelauto wijkteam Nieuwleusen	30.000			5.250		
1	Vervanging John Deere 6120 wijkteam buitengebied	60.000					10.500
1	Vervanging John Deere 6520 wijkteam buitengebied	75.000				13.125	
1	Vervanging Renault Master wijkteam buitengebied	5.000			875		
1	Vervanging rol sportvelden wijkteam Lemelerveld	5.000			750		
1	Vervanging Scania vrachtwagen wijkteam buitengebied	67.000		10.050			
1	Vervanging Scania vrachtwagen wijkteam buitengebied	67.000			10.050		
1	Vervanging Toyota bestelauto wijkteam Dalfsen	20.000				3.500	
1	Vervanging Volkswagen bestelauto met kraan wijkteam Nwleusen	-5.000		-1.025			
2	Vervangen ademluchtcilinders	8.480					1.635
2	Vervangen ademluchttoestellen	13.925					2.685
2	Vervangen bepakking	46.425					11.600
2	Vervangen ademluchthelmen Nieuwleusen-Dalfsen	20.000					3.850
2	Vervangen hydrailisch gereedschap	45.000					6.750
2	Vervangen OVD-auto	38.500					9.625
2	Vervangen tankautospuit Dalfsen	300.000					35.000
2	Vervangen verbindingsmiddelen	99.100	-11.280		11.280		
2	Vervangen hulpverl.-watertransportvoertuig	150.000					17.500
2	Vervangen warmtebeeld camera	18.000					4.500
3	Vervanging 2 opzetstrooiers op vrachtwagens tbv gladheidsbestr.	10.000			1.500		
3	vervanging abri's opschuiven met 1jr.			-1.500	1.500		
3	Vervangen bebakeningswagen wijkteam Nieuwleusen	12.000				1.800	
3	Optimalisatie maatregelen Duurzaam veilig: 30 en 60km gebieden	10.000					900
	Totaal overige wijzigingen		**-11.280**	**13.565**	**34.025**	**34.160**	**271.105**

	Totale verhoging kapitaallasten		20.220	65.025	147.875	37.410	286.705
	Cumulatief		20.220	85.245	233.120	270.530	557.235
	t.l.v. algemene reserve nieuwb. School Kleine Veer/Schakel				91.000-	86.000-	64.000-
	Totaal te honoreren investeringslasten (cumulatief)		**20.220**	**85.245**	**142.120**	**184.530**	**493.235**

3. Overzicht niet gehonoreerde budgetaanpassingen

Progr.	Omschrijving	2009	2010	2011	2012	2013
1	Mediatraining college, secr.dir.en b&c		3.250		3.250	
1	Onderhoud intranet en upgrade www.dalfsen	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
1	Borging procesbeschrijvingstraject			18.500	18.500	18.500
1	Poolmanager samenwerking ICT			25.000	25.000	25.000
1	Bijhouding Grootsch.Basis Kaart Nederland		10.000	10.000	10.000	10.000
1	ondersteuning griffie			24.000	24.000	24.000
1	Jongeren in debat		17.500			
1	Protocolaire zaken nieuwe raad - scholing e.d.		5.000			
1	Deelname Benchmark PZ en Bouwen en wonen		14.000		14.000	14.000
2	Vervangen waadpakken			2.500		
3	Groot onderhoud bruggen		4.000		100.000	
3	Extra budget groot onderhoud wegen		32.500	52.500	72.500	92.500
3	Opstellen groenstructuurplan			4.000		
3	Complementeren Halteplan			1.100	1.100	1.100
3	Verbreden Jagtlusterallee tot komgrens, incl.aansl.Westeinde		5.000	5.000		
5	Extra begeleiding leerlingenvervoer Nw-Leusen-Ommen	2.200				
6	Uitvoering nota mantelzorg				23.500	23.500
6	Harmonisatie voorschoolse voorz. Kinderopv./Peuterspeelz.VVE		15.000			
6	Intensivering vrijwilligerswerk via Steunpunt Vrijwilligerswerk		32.000	32.000	32.000	32.000
6	Combinatie functies sport/cultuur samenwerking met school			85.000	140.000	140.000
6	Uitwerking kadernota jeugd, extra begeleiding jeugdsozen		135.000	135.000	135.000	135.000
6	Sportpark Heidepark/visieplan Lemelerveld		25.000			
6	Stimulering sportdeelname				30.000	30.000
6	Beleidsplan recreatie en toerisme 2011-2020		20.000			
6	Bibliotheek		40.000	40.000	40.000	40.000
6	Bibliotheek (voor 5 jaar)	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
7	Wet inburgering: subsidie stichting Vluchtelingenwerk				13.000	13.000
7	Soc.voorz. Wet inburgering,realiseren taalkoppels inburgeraars	11.250	6.750	4.500		
7	Pakketmaatregel AWBZ, vangnet ivm bezuinigingen AWBZ		127.000	127.000	127.000	127.000
7	Soc.zaken. Nwe aanbesteding Hulp bij het huishouden		100.000	100.000	100.000	100.000
7	Soc.zaken.Hogere kosten WMO-vervoersvoorzieningen	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000
7	Soc.zaken.Hogere kosten WMO-rolstoelen	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
7	Soc.zaken.Lagere kosten WMO-woonvoorzieningen	-20.000				
8	Integrale regionale uitvoering prioriteiten preventief gezondh.beleid		40.000			
8	Invoering Centrum Jeugd en Gezin	35.000	35.000			
8	Aed's tbv preventief volksgezondheidsbeleid: tbv ehbo vereniging	10.000				
9	Onderzoek inrichting nieuwe werkplek omgevingsvergunning			5.000		
9	Verhoging advieskosten ivm nwe wet Ruimtelijke Ordening		8.000	8.000	8.000	8.000
9	Structuurvisie voor het buitengebied	25.000	25.000			
9	Uitvoeren projecten gebiedsgerichte ontwikkeling					179.000
	Totaal niet gehonoreerde budgetaanpassingen	**137.450**	**687.750**	**620.600**	**723.600**	**902.600**

4. Overzicht niet gehonoreerde investeringen

Progr.	Investeringsplan 2010-2013	Investering	2009	2010	2011	2012	2013
1	Laptops t.b.v. de raadsleden	15.000	4.500				
2	Verbouwing brandweerkazerne L'veld 3e fase	60.000		5.400			
3	Completeren Halteplan	110.000			9.900		
3	Wensenlijst Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP)	400.000					36.000
5	Project Frisse Scholen	1.500.000		112.500			
5	Onderwijshuisvesting /IHP			PM	PM		
6	Museum Palthehof	175.000				175.000	
6	Molen Massier - Meer dan malen alleen	700.000		175.000			
9	Aanleg en herstel groene projecten (LOP)	240.000			3.750	6.750	6.750
	Totaal niet gehonoreerde investeringen		**4.500**	**292.900**	**13.650**	**181.750**	**42.750**

5. Overzicht reserves en voorzieningen per 1-1-2009

Naam reserve / voorziening	Saldo per 01-01-09	Toelichting	Beslag
		stand res.is excl.rentetoev.2009	
Algemene reserve			
Algemene reserve	6.191.379	onvoorz.uitg. en afdekken risico's	3.576.000: diverse plannen en nota's, gebiedsbeleid.subsidie sportaccommodaties 3.500.000 minimaal in de reserve
Totaal algemene reserve	6.191.379		
Bestemmingsreserves geblokkeerd			
Gemeentelijke huisvesting	15.811.079	gemeentelijke huisvesting toev.:dot.res.dorpsuitleg en rente/afl.lening Vechthorst	volledig geblokkeerd voor dekking kap.lasten gemeentelijke huisvesting (i.v.m. voorschriften mag een investering niet in 1 x tlv reserve gebracht worden)
Brandweerkazerne en gemeentewerf	1.320.500	dekking kapitaallasten brandweerkazerne/gemeentewerf	volledig geblokkeerd voor dekking kap. lasten brandweerkazerne/gemeentewerf
Totaal bestemmingsres. geblokkeerd	17.131.579		
Bestemmingsreserves			
Grote projecten	9.614.869	uitgaven grote projecten	10.4 miljoen voor diverse projecten (voorjaarsnota 2008)
Ziekte- en ongevallenrisico	97.038	verv.personeel bij langd.ziekte toev.:2,5% van de salariskosten onttr.: ziektevervanging	vervanging personeel bij ziekte
Milieu	684.890	uitgaven milieubeleid	601.000: duurzaamheidsbeleid
Ruimtelijke kwaliteit	102.994	uitgaven voor ruimtelijke kwaliteitsverbeteringen in het platteland. (rood voor rood)	
Automatisering	152.312	vervangen investeringen	143.000: diverse investeringen
Leeftijdbewust personeelsbeleid	40.466	inzetten voor leeftijdbewust personeelsbeleid.	
Plattelandsontwikkeling	200.900	duurzame ontwikk. platteland, stimulering experimentele projecten	117.000: diverse projecten Leader+
Rijwielpaden	32.345	uitvoering GVVP voor fietspaden	
Wavin gelden	6.372.915	financieren diverse projecten	3.070.000: aansluiting N348,fietspaden Dommelerdijk en Jagtlusterallee, molen Fakkert (ongeveer 3.000.000 reserveren voor volgende raadsperiode)
Aandelen Vitens	1.979.032	voor incidentele zaken	De aflossing gaat in 15 jaarl.termijnen van 152.234 naar res.grote projecten (laatste termijn in 2021)
Herstructuering openbaar groen	179.657	renovatie/herstr. openbaar groen	70.000: uitvoering groenstructuurplan
Beeldende kunst	232.185	realisatie van beeldende kunst	217.000: diverse kunstwerken
Privatisering accommodaties	160.396	privatiseringsonderzoeken	desintegratiekosten mbt personeel
Maatschappelijke dienstverlening	1.272.628	schommelingen uitgaven WWB en WMO opvangen	77.000: subsidie vluchtelingenwerk. Alcohol matigingsbeleid. Vjn 2009:project SMON 17.100 en risico's Wmo in 2009
Bijstandsvorderingen	261.475	vorderingen ABW van voor 2004	volledig geblokkeerd
Jeugdvoorzieningen	25.684	realisatie jeugdvoorzieningen	13.000: diverse jeugdvoorzieningen
Egalisatie riolering	3.707.889	egalisatie voor ink/uitgaven	reserve is onderdeel van gemeentelijk rioleringsplan en verwerkt in tariefsopbouw komende jaren.

Naam reserve / voorziening	Saldo per 01-01-09	Toelichting	Beslag
Egalisatie reiniging	1.650.845	egalisatie voor ink/uitgaven	raadsbesluit afbouw in 10 jaar. Duurzaamheid 400.000. Vjn.2009: duurzaamheid 275.000 en De Stokte 200.000
Begraafplaats Welsum	214.975	Investeringen op begraafplaats	65.000: uitbreiding begraafplaats
Stads-dorpsvernieuwing gelden	27.167	projecten bebouwde komgedeelten	
Volkshuisv. overdracht woningbedrijf	6.570.146	is papieren reserve, hier staan geldl. van de Vechthorst tegenover onttr.: valt vrij tgv gem.huisvesting en reserve volkshuisvesting.	6.570.146: reserve volkshuisvesting
Volkshuisvesting	1.774.568	voor volkhuisvesting in brede zin	1.580.000: opwaarderen woonomgeving, renovatie verlichting, bestemmingsplannen.
Egalisatie btw-compensatiefonds (bcf)	612.799	nadelige effecten btw-compfds.afd.	613.000: dotatie tgv. exploitatie t/m 2011
Nog te betalen bedragen (knelpunten)	101.860	incidentele knelpunten	
Totaal bestemmingsreserves	36.070.035		
Onderwijs			
Decentralisatie huisvesting onderwijs	188.952	invest. voor huisvesting onderwijs	opstellen 5-jr.afr.onderwijs 8.500
Totaal onderwijs	188.952		
Grondexploitatie			
Algemene reserve grondbedrijf	5.522.967	opvangen risico's grondexploitatie	ondergrens 3 mln bovengrens 5 mln
Onbelaste reserve dorpsuitleg	6.045.259	bovenwijkse voorzieningen	4.545.000: aansluiting N348,duurzaam veilig, fietspaden Dommelerdijk en Jagtlusterallee, verbindingsweg Bouwhuisweg, rotonde Burg. Backxlaan
Totaal grondexploitatie	11.568.227		
Voorzieningen			zijn alle geoormerkt
Groot onderhoud gem. gebouwen	976.601	groot onderhoud gem. gebouwen	
Wethouderspensioenen	698.377	tbv pensioenverplichtingen ex wet-houders die nog geen 65 jaar zijn	pensioenverplichtingen
Pensioen gewezen wethouders	633.840	pensioenen aan gewezen wethouders of hun nabestaanden	pensioenverplichtingen
Kap. gewenning bijdrage sportver.	3.767	gebruikers Pleijendal compenseren voor de hogere lasten	
Ongevallen personeel/brandweer	47.122	inzetten voor kosten personeel	
Totaal voorzieningen	2.359.707		
TOTAAL GENERAAL	73.509.879		

6. Concept-investeringsplan 2010-2013

Omschrijving	Totaal	2010	2011	2012	2013	Port.h.
Programma 1. Bestuur						
Promotiefilm	8.500			8.500		Elfers
Intranet - registratiesystemen	25.000			25.000		Elfers
Upgrade www.dalfsen.nl	45.000			45.000		Elfers
Citymarketingplan	20.000	20.000				Elfers
EGEM-realisatieplan	30.000	30.000				Elfers
Stemprinters en stemmentellers	28.000	28.000				Elfers
Luchtfoto's	15.000		15.000			Goldsteen
Vervanging inventaris	57.500				57.500	Elfers
ICT	609.500	6.050	21.500	73.450	508.500	Elfers
Materieel	1.046.500	360.000	313.000	273.500	100.000	De Vries
totaal programma 1. Bestuur	**1.885.000**	**444.050**	**349.500**	**425.450**	**666.000**	
Programma 2. Openbare Orde en Veiligheid						
Brandweer algemeen	517.880		106.300	12.750	398.830	Elfers
Brandweerkorps Dalfsen	321.000			21.000	300.000	Elfers
Brandweerkorps Nieuwleusen	4.700			4.700		Elfers
Brandweerkorps Lemelerveld	292.000	285.000		7.000		Elfers
totaal programma 2 Openbare Orde en Veiligheid	**1.135.580**	**285.000**	**106.300**	**45.450**	**698.830**	
Programma 3. Beheer openbare ruimte						
Maatregelen Duurzaam Veilig: inrichten 60 km gebieden	40.000	10.000	10.000	10.000	10.000	De Vries
Aansluiting N 348 Lemelerveld	2.800.000	2.800.000				De Vries
Materieel	140.000	42.000	86.000	12.000		De Vries
N340 planvorming aanpassingen aan onderliggend wegennet	10.000	10.000				De Vries
Herinr./opwaarderen woonomgeving/straten en pleinen	800.000	200.000	200.000	200.000	200.000	De Vries
Wensenlijst Gemeentelijk Verkeers- en Vervoers Plan (GVVP)	1.200.000	400.000	400.000	400.000		De Vries
Realisatie Halteplan	160.000	160.000				Goldsteen
Opstellen meerjarenonderhoudsplan	8.000		8.000			De Vries
Groot onderhoud fietsbrug van Marleweg	20.000	20.000				De Vries
Renovatie verlichting	480.000	120.000	120.000	120.000	120.000	De Vries
Vervangen abri's	10.000		10.000			De Vries
Actualiseren baggerplan	8.000	8.000				De Vries
Opstellen groenstructuurplan	40.000		40.000			De Vries
Passantenhaven	60.000			60.000		De Vries
Groot onderhoud en renovaties speelplaatsen	140.000	30.000	30.000	30.000	50.000	De Vries
totaal programma 3. Beheer Openbare Ruimte	**5.916.000**	**3.800.000**	**904.000**	**832.000**	**380.000**	
Programma 4. Economische Zaken						
Uitvoeringsprogramma nota economisch beleid	84.000	21.000	21.000	21.000	21.000	Elfers
totaal programma 4. Economische Zaken	**84.000**	**21.000**	**21.000**	**21.000**	**21.000**	
Programma 5. Onderwijs						
Meerjarenonderhoud gebouwen (1 jaar)	1.710	254		1.456		De Vries
Meerjarenonderhoud gebouwen (20 jaar)	116.857	29.396	-	87.461		De Vries
Meerjarenonderhoud gebouwen (40 jaar)	36.328			36.328		De Vries
Meerjarenonderhoud gebouwen (1 jaar)	5.737	4.940	-	797		De Vries
Meerjarenonderhoud gebouwen (20 jaar)	437.764	187.625	15.196	234.943		De Vries
Meerjarenonderhoud gebouwen (40 jaar)	177.103	-	40.410	136.693		De Vries
Nieuwbouw school Kleine Veer/De Schakel	2.000.000		2.000.000			De Vries
Uitbreiding Heilig Hartschool Lemelerveld	218.541	218.541				De Vries
totaal programma 5. Onderwijs	**2.994.040**	**440.756**	**2.055.606**	**497.678**	**-**	
Programma 6. Cultuur, sport en recreatie						
Investering zwembad Gerner	5.000	5.000				Laarman
Investeringen gymnastieklokalen	50.000	50.000				Laarman
Diverse recreatieprojecten Overijssels Vechtdal	16.000	4.000	4.000	4.000	4.000	Laarman
Uitvoeringsprogramma beleidsplan recreatie en toerisme	100.000	25.000	25.000	25.000	25.000	Laarman
Recreatieve ontwikkeling de Stokte	200.000		200.000			Laarman
totaal programma 6. Cultuur, sport en recreatie	**371.000**	**84.000**	**229.000**	**29.000**	**29.000**	

Omschrijving	Totaal	2010	2011	2012	2013	Port.h.
Programma 8. Volksgezondheid en Milieu						
Maatregelen uitvoering Gemeentelijk Riolerings Plan	2.472.000	570.000	515.000	504.000	883.000	De Vries
Uitvoeringsprogramma Waterplan	760.000	190.000	190.000	190.000	190.000	De Vries
Vervangen rioolspuit wijkteam Dalfsen	14.000			14.000		De Vries
Update bodemkwaliteitskaart en bodembeheerplan	10.000	10.000				De Vries
Urnenzuil	14.000	14.000				Laarman
totaal programma 8. Volksgezondheid en Milieu	**3.270.000**	**784.000**	**705.000**	**708.000**	**1.073.000**	
Programma 9. Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting						
Uitvoering landschapsbeleid LOP	125.000	50.000	25.000	25.000	25.000	Laarman
Uitvoeren projecten gebiedsgerichte ontwikkeling	803.000	266.000	179.000	179.000	179.000	Goldsteen
Grondaankopen tbv toekomstige uitbreidingsplannen	8.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	Goldsteen
totaal progr.9. Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	**8.928.000**	**2.316.000**	**2.204.000**	**2.204.000**	**2.204.000**	
Totaal investering programma 1 t/m 9	**24.583.620**	**8.174.806**	**6.574.406**	**4.762.578**	**5.071.830**	

7. Uitkomst jaarrekening 2008

De jaarrekening 2008 is gereed en sluit met een nadelig saldo van € 14.970.
Volgens de planning zal de jaarrekening, onvoorziene omstandigheden voorbehouden, behandeld kunnen worden in de raadscommissie van 8 juni a.s. en vervolgens kan de rekening door u vastgesteld worden op 29 juni a.s.

In tegenstelling tot voorgaande jaren, toen er veel incidentele meevallers waren, is er nu geen positief rekeningresultaat maar een klein negatief resultaat. Hieronder wordt dit verklaard.

	(€)
Geprognosticeerd resultaat najaarsnota	293.000
Nadelig saldo rekening 2008	15.000
Afname voordelig saldo ten opzichte van de najaarsnota	308.000

De afname van het voordelig saldo ten opzichte van het geprognosticeerd saldo bij de najaarsnota wordt onder meer veroorzaakt door de volgende voor- en nadelen:

Voordelen:	
- algemene uitkering gemeentefonds	208.000
- dividend Essent	180.000
Nadelen:	
- afname baten bouwvergunningen	96.000
- leerlingenvervoer	42.000
- toename salarissen i.v.m. vervanging	94.000
- WWB, waardering vorderingen voorgaande jaren	84.000
- automatisering onderhoud	56.000
- kapitaallasten, door voorschriften BBV	140.000
- uren doorverdeling grondexploitatie en investeringen	104.000
- diversen	80.000
Totaal	308.000